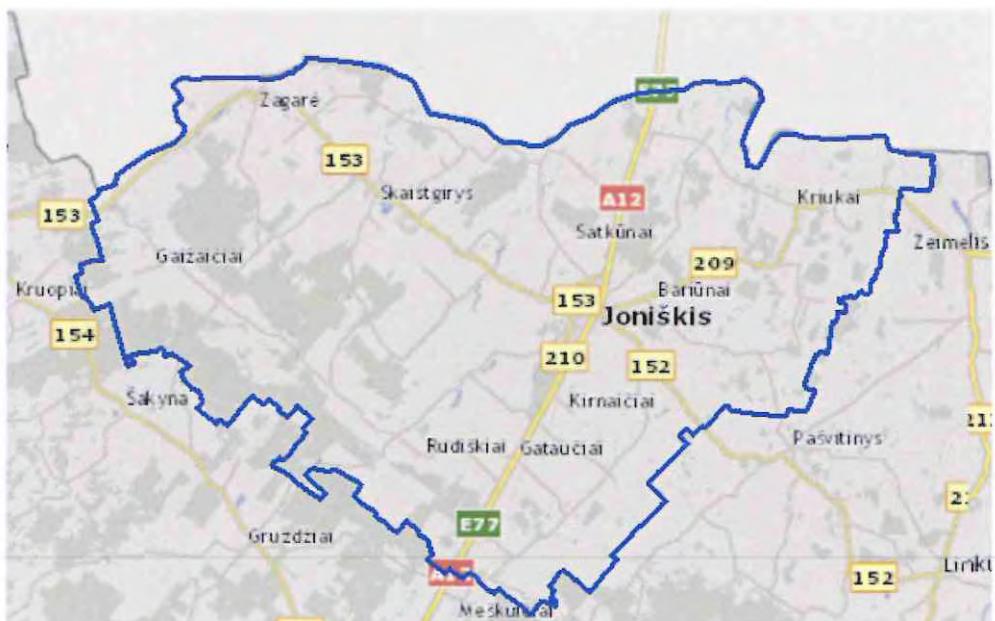

2014

Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas 2014 - 2020 metams

ADRESAS UAB „COWI Lietuva“
Ukmergės g. 369A
LT-12142 Vilnius

TEL +370-5-2107610
FAKS +370-5-2124777
WWW cowi.lt

2014

Joniškio rajono savivaldybės atlieku tvarkymo planas 2014 - 2020 metams

PROJEKTO NR.

DOKUMENTO NR.

VARIANTO NR. 1

ĮŠLEIDIMO DATA 2014 liepa

RENGĘ Živilė Paškauskaitė-Urbonavičienė, Jurgita Impoliéné

TIKRINO Sigitas Rinkevičius

PATVIRTINO Sigitas Rinkevičius

TURINYS

Trumpiniai	7	
1	ĮVADAS	8
2	ESAMOS ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA	9
2.1	Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas	9
2.2	Joniškio rajono gyventojai ir būstai	12
2.3	Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, komunalinių atliekų susidarymo norma	13
2.4	Komunalinių atliekų susidarymas	15
2.5	Mišrių komunalinių atliekų sudėtis	16
2.6	Komunalinių atliekų panaudojimas ir perdirbimas	17
2.7	Antrinių žaliavų tvarkymas	18
2.8	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	21
2.9	Specifinių atliekų tvarkymas	23
2.10	Mišrių komunalinių atliekų surinkimas ir šalinimas	25
2.11	Gyventojų aprūpinimas konteineriais	26
2.12	Atliekų surinkimo priemonių poreikis	26
2.13	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemų papildančios atliekų surinkimo sistemos	27
2.14	Viešujų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis	27
2.15	Komunalinių atliekų šalinimo įrenginiai ir jų pajėgumai	28
2.16	Senų savytynų uždarymas ir priežiūra po uždarymo	32
2.17	Visuomenės informavimo ir švietimo priemonės atliekų tvarkymo klausimais	32

2.18	Esamos situacijos apibendrinimas ir išvados	33
3	KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMO PROGNOZĖS PLANUOJAMU LAIKOTARPIU (2014-2020 M.)	37
4	KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR UŽDUOTYS 2014-2020 M.	39
4.1	Komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė	39
4.2	Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymo prioritetai ir kryptys 2014-2020 metų laikotarpiu	40
4.3	Joniškio rajono savivaldybei nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	41
4.4	Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės 2014-2020 metais	46
4.5	Atliekų naudojimo ir perdirbimo užduotys	46
4.6	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatacinės išlaidos	55
4.7	Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas	57
4.8	Savivaldybės atliekų tvarkymo plano trumpalaikiu laikotarpiu įgyvendinimo vertinimo kriterijai	57
4.9	Plano įgyvendinimas, peržiūra ir atskaitomybė	59
5	JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS PLĒTROS PRIEMONIŲ PLANAS 2014-2020 M.	60

Trumpiniai

APP - Atliekų priėmimo punktas;

RAPP – Rajono atliekų priėmimo punktas;

BSA - Biologiškai skaidžios atliekos;

DGASA - Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteliė;

EEĮ - Elektros ir elektroninės įrangos atliekos;

ES - Europos sajunga;

GIA - Gamintojų importuotojų asociacijos;

KAK - Kietasis atgautasis kuras;

MBA - Mechaninio biologinio atliekų apdorojimo įrenginiai;

PA - Pakuotės atliekos;

ŠRATC - Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras;

ŠRATP - Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planas;

VSATP - Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas;

VATP - Valstybinis atliekų tvarkymo planas.

1 ĮVADAS

Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas 2014-2020 metams parengtas siekiant atnaujinti 2006 m. spalio 26 d. Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-188 patvirtintą Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą, atsižvelgiant į naujus teisės aktus bei atsiradusias naujas užduotis savivaldybei. Šis planas parengtas pagal Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016) ir 2010 m. gruodžio 16 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintą Reikalavimų regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams (Žin., 2010, Nr. 149-7654) reikalavimus.

Komunalinių atliekų tvarkymo planavimo tikslas – nustatyti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims. Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plane 2014-2020 m. nustatytos prieinonės, užtikrinančios Valstybiniam atliekų tvarkymo plane (Žin., 2014, Nr. 2014-049890) ir Šiaulių regiono plėtros tarybos 2012 m. gegužės 3 d. sprendimu Nr. 51/5S-25 patvirtintame Šiaulių regiono atliekų tvarkymo plane 2014-2020 m. nustatytas užduotis.

Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo plano 2012-2020 m. tikslas – suderinti Šiaulių regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelions savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius. Šiuo planu numatyta įgyvendinti Europos Sąjungos finansuojamo projekto „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ priemones. Šiaulių komunalinių atliekų tvarkymo regionas apima Akmenės rajono, Joniškio rajono, Kelmės rajono, Pakruojo rajono, Radviliškio rajono, Šiaulių miesto ir Šiaulių rajono savivaldybių teritorijas.

Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2014-2020 m. sudaro šios pagrindinės dalys:

1. Esamos atliekų tvarkymo būklės apžvalga;
2. Komunalinių atliekų susidarymo prognozės planuojamu laikotarpiu (2014 -2020 m.);
3. Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir užduotys 2014-2020 m.;
4. Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas;
5. Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai;
6. Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtros priemonių planas 2014-2020 m..

Už Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano 2014-2020 m. įgyvendinimą yra atsakinga Joniškio rajono savivaldybė ir VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras (toliau - ŠRATC). Sprendimus dėl šio plano pakeitimų priima Joniškio rajono savivaldybės taryba, atsižvelgdama į ŠRATC ir Joniškio rajono savivaldybės administracijos siūlymus bei konsultuodamasi su socialiniais ekonominiais partneriais.

Šiam planui, vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše (Žin., 2004, Nr. 130-4650) numatyta tvarka, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, išskaitant ir visuomenės informavimo procedūras.

2 ESAMOS ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

Joniškio rajono savivaldybės teritorijos plotas 1153 kv. km., kurią sudaro 10 seniūnijų: Žagarės, Gaižaičių, Gataučių, Joniškio, Kepalių, Kriukų, Rudiškių, Satkūnų, Saugėlaukio, Skaistgirio.

2.1 Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Joniškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, vežimo, rūšiavimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams - fiziniams ir juridiniams asmenims.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016) nuostatomis, už komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimą savo teritorijoje yra atsakingos savivaldos institucijos. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimą jos gali pavesti (kaip privalomą užduotį) savivaldybių ar kelių savivaldybių įsteigtai įmonei (šiuo atveju - ŠRATC).

Siekdamos palengvinti bendradarbiavimą kuriant naują regioninę atliekų tvarkymo sistemą 7 Šiaulių regiono savivaldybės 2002 m. birželio 25 d. įsteigė viešąją įstaigą „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“, o 2005 m. lapkričio 30 d. dalininkų susirinkimo sprendimu buvo patvirtinti šios įstaigos įstatai. 2005 m. spalio 28 d. Šiaulių regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 9 buvo patvirtintas Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo planas, kuriame numatyti Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo etapai ir šios sistemos organizavimas.

ŠRATC palaipsniui perima iš Šiaulių regiono savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos organizatoriaus funkcijas, i kurias įeina savivaldybių ir regiono atliekų tvarkymo planų rengimas, atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų rengimas, atliekų surinkimo, atliekų tvarkymo objektų eksploatacijos paslaugų pirkimo konkursų organizavimas, sutarčių pasirašymas ir jų vykdymo kontrolė, duomenų apie atliekų srautus rinkimas ir registravimas, rinkliavų už atliekų tvarkymą rinkimas.

ŠRATC pavesta administruoti Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemą ir vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą 2007 m. sausio 25 d. Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-1. Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo (išskyrus šalinimą) sistemos administruimas apinia šiuos veiksmus, procesus bei procedūras:

- › atliekų surinkėjo / vežėjo savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje parinkimas organizuojant komunalinių atliekų surinkimo / vežimo paslaugų viešojo pirkimo konkursą (-us) Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka;
- › ŠRATC trišalės sutarties su atliekų surinkėju / vežėju – konkurso laimėtoju (arba kitu įstatymu nustatytu būdu) ir savivaldybe sudarymas ir vykdymas;
- › savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos, kuri yra neatskiriamai Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis, ir jos infrastruktūros plėtojimo planavimas;
- › dokumentų, būtinų komunalinių atliekų tvarkymo sistemai funkcionuoti (savivaldybės atliekų tvarkymo plano, atliekų tvarkymo taisyklių, vielinės rinkliavos dydžio apskaičiavimo metodikos, vielinės rinkliavos nuostatų pakeitimų) projektų rengimas;
- › vielinės rinkliavos dydžio apskaičiavimas, perskaičiavimas ir jų pagrindinių rengimas bei teikimas tvirtinti savivaldybės tarybai;
- › informacijos apie atliekų tvarkymo planų vykdymą kaupimas, apibendrinimas, analizė ir teikimas savivaldybei;

- › susidarančių atliekų srautų apskaita, apibendrinimas, analizė, ataskaitų rengimas;
- › atliekų turėtojų švietimas komunalinių atliekų tvarkymo srityje;
- › savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stebėsena, vežėjų / surinkėjų ir kitų atliekų tvarkytojų veiklos kontrolė;
- › vietinės rinkliavos iš atliekų turėtojų už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą administravimas pagal atskirą sutartį su savivaldybe;
- › apskrities savivaldybių bendradarbiavimo regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje sutarties įgyvendinimas;
- › mokėjimų, atsiskaitymų už suteiktas atliekų tvarkymo paslaugas administravimas pagal vietinės rinkliavos administravimo sutartį;
- › atliekų tvarkymo paslaugų kiekiego fiksavimas ir per mėnesį sutvarkytų savivaldybės teritorijoje susidariusio atliekų kiekiego pagal atliekų rūšis nurodymas;
- › ataskaitų apie atliekų tvarkymą teikimas nustatyta forma ir terminais savivaldybei;
- › ŠRATC metinių veiklos ataskaitų rengimas bei teikimas savivaldybei;
- › savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų surinkimo sistemų diegimo užtikrinimas.

Vadovaujantis Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos administravimo sutartimi, Joniškio rajono savivaldybė atlieka šias funkcijas:

- › nagrinėja ir priima savivaldybės kompetencijai priskirtų ŠRATC siūlomų teisės aktų, reglamentuojančių komunalinių atliekų tvarkymą, pakeitimus;
- › sudaro palankias sąlygas komunalinių atliekų tvarkymo sistemai kurti, funkcionuoti ir vystyti;
- › derina ŠRATC siūlomų konteinerinių aikštelių įrengimo vietas ir nustatyta tvarka sprendžia žemės sklypų aikšteliems skyrimo bei detaliųjų planų rengimo klausimus;
- › pagal savo kompetenciją atlieka visus veiksmus, kad ŠRATC gautų teisės aktų reikalavimų nustatyta tvarka visus leidimus įrengti ir eksploatuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros objektus;
- › nustato pagal ŠRATC atliktus pagrįstus skaičiavimus patikslintus vietinės rinkliavos dydžius;
- › derina Aplinkos ministerijos nustatytoms gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo užduotims įvykdyti, gamintojų, importuotojų, jų įsteigtų organizacijų ar atliekas tvarkančių įmonių, kurioms gamintojai ir importuotojai sutartiniais pagrindais paveda tvarkyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekas, gaminių ir (ar) pakuočių atliekų surinkimo iš komunalinių atliekų srauto sistemų diegimo sąlygas;
- › imasi teisėtų priemonių nutraukti esamoms atliekų tvarkymo sutartims su atliekų surinkėjais/ vežėjais, kad paslaugas galėtų teikti konkursus laimėję surinkėjai / vežėjai nuo sutarčių su jais įsigaliojimo.

Šiaulių regiono plėtros taryba tvirtina Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planą, kurio tikslas – suderinti Šiaulių regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius. Pirmas Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planas buvo patvirtintas 2005 m. spalio 28 d. Šiaulių regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 9.

Igyvendindama įsipareigojimus, kuriant Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, 2006 m. spalio 26 d. Joniškio rajono savivaldybės taryba sprendimu Nr. T-188 patvirtino Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje reglamentuoja 2010 m. rugpjūčio 5 d. Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-155 patvirtintos Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės.

Joniškio rajono komunalinių atliekų turėtojams teikiamos šios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos:

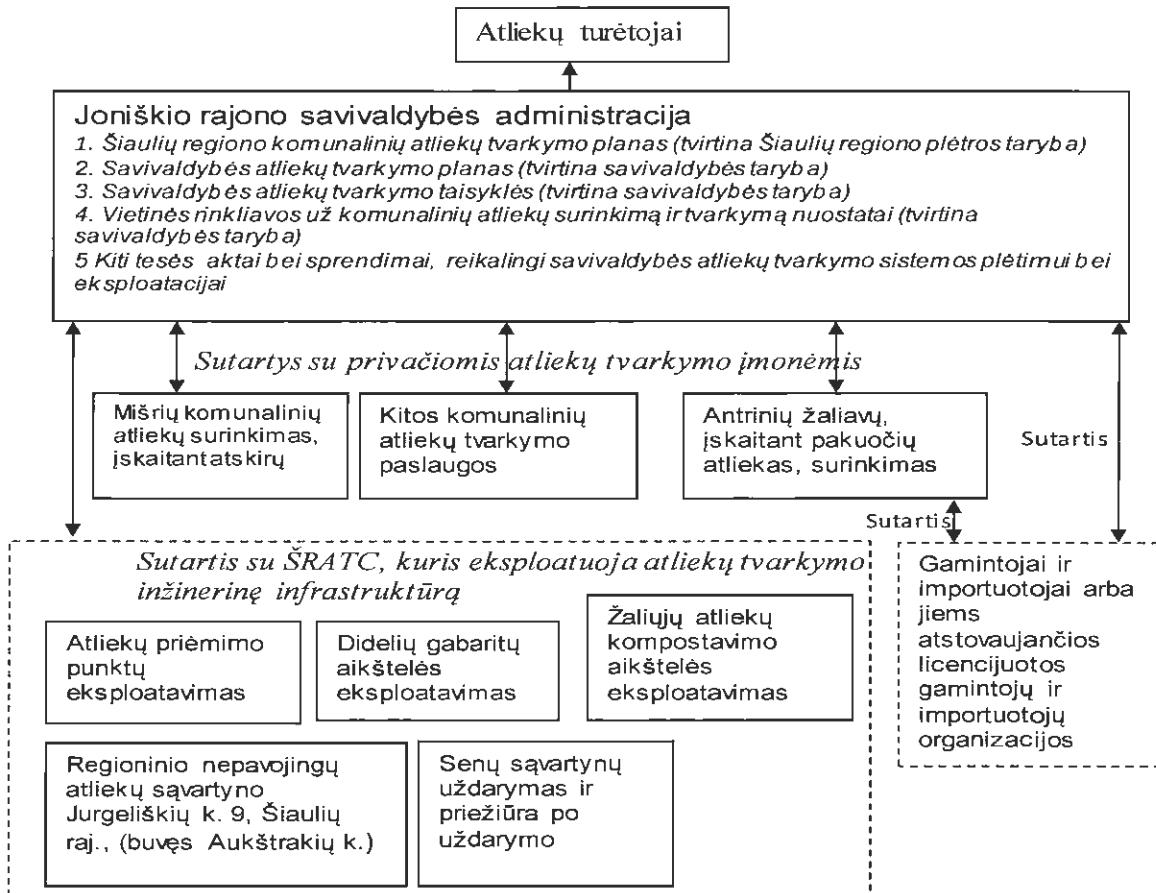
- › mišrių komunalinių atliekų tvarkymas;
- › antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas;
- › žaliųjų atliekų tvarkymas;
- › didžiųjų atliekų, įskaitant naudotas padangas ir statybinės (smulkaus buities remonto) atliekas, tvarkymas;
- › elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas;
- › buities pavojingų atliekų tvarkymas.

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016) nustatyta, kad įmonės, kurios vykdo komunalinių atliekų surinkimą, įskaitant antrinių žaliavų surinkimą, šią veiklą savivaldybės teritorijoje gali vykdyti tik tuo atveju, jeigu yra sudariusos sutartis su savivaldybe (arba savivaldybės (kelių savivaldybių) įsteigtu juridiniu asmeniu, kuriam pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą). Organizuodamas komunalinių atliekų surinkimo Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje paslaugas, ŠRATC 2013 m. rugsėjo 30 d. pasirašė Joniškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų surinkimo iš jų turėtojų, rūšiavimo, parengimo perdirbtį, išrūšiuotą atliekų perdavimo jų tvarkytams ir komunalinių atliekų transportavimo į jų šalinimo vietas viešųjų paslaugų teikimo sutartį Nr. S-14/(3.43) A7-260/S-13-115 su UAB „Joniškio komunalinis ūkis“.

ŠRATC eksploatuoja šią Joniškio rajono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą – Skaistgirio, Žagarės ir Kriukų atliekų priemimo punktus, prie uždaryto Bariūnų sąvartyno 2013 m. įrengtą žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę ir didelio gabarito atliekų surinkimo aikštelę, bei regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną (Šiaulių raj.).

2012 m. gegužės 3 d. sprendimu Nr. 51/5S-25 patvirtintas Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo planas 2012-2020 m., kurio tikslas – suderinti Šiaulių apskrities savivaldybių veiksmus, organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius. Šiuo planu numatyta įgyvendinti Europos Sajungos finansuojamo projekto „Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkynio infrastruktūros plėtra“ priemones.

Esama Joniškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema pavaizduota 1 paveiksle.

I Paveikslas. Joniškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema.

2.2 Joniškio rajono gyventojai ir būstai

Lietuvos statistikos departamento skelbiamais gyventojų surašymo duomenimis, bendras gyventojų skaičius Joniškio rajone 2011 m. siekė 26,1 tūkst. ir 2001-2011 metų laikotarpyje sumažėjo 18 proc. (vidutiniškai apie 1,8 proc. per metus).

I Lentelė. Gyventojų skaičius Joniškio rajone gyventojų surašymo metu 2001 ir 2011 metais.

Gyventojai 2001 m. surašymo metu	Gyventojai 2011 m. surašymo metu	Gyventojų skaičiaus sumažėjimas per 10 m., proc.	Metinis gyventojų skaičiaus sumažėjimas proc.
31922	26173 (24890) ¹	-18 %	1,8 %

50 proc. Joniškio rajono savivaldybės gyventojų gyvena miesteliuose iš jų apie 76 proc. gyvena Joniškio mieste. Žemiau esančioje lentelėje pateikiamas miesto ir kaimo gyventojų pasiskirstymas Joniškio rajono seniūnijose (2011 metais).

¹ Gyventojų skaičius 2013 metais. Šaltinis: Gyventojų skaičius sudarytas remiantis Lietuvos Statistikos departamento tinklapyje skelbiamais oficialiais duomenimis - gyventojai ir socialinė statistika: <http://db1.stat.gov.lt/statbank>SelectVarVal/Define.asp?Maintable=M3010214&PLanguage=0>

2 Lentelė. Joniškio rajono savivaldybės gyventojų skaičius mieste ir kaimo (2011 metų surašymo duomenys).

	Miesto gyventojų skaičius	Kaimo gyventojų skaičius
Gaižaičių sen.	0	527
Gataučių sen.	0	1615
Joniškio sen.	9899	1783
Kepalių sen.	0	1672
Kriukų sen.	533	907
Rudiškių sen.	0	800
Satkūnų sen.	0	1309
Saugėlaukio sen.	0	1405
Skaistgirio sen.	862	1506
Žagarės sen.	1712	1643
Viso Joniškio rajono savivaldybėje	13006	13167
	50 proc.	50 proc.

Joniškio rajone 2011 m. statistikos departamento duomenimis daugiaubiuose namuose gyveno 35 proc. gyventojų, o individualiuose namuose 65 proc.

3 Lentelė. Joniškio rajono savivaldybės namų ir butų skaičius 2011 metais.²

Daugiaubiu namų skaičius				Individualių namų skaičius			
Miestas	Kaimas	Viso	Gyventojų skaičius ³	Miestas	Kaimas	Viso	Gyventojų skaičius
222 (Joniškis-162; Žagarė- 60)	156	378	9161	2378 (Joniškis-1670, Žagarė- 708)	4806	7184	17012

Joniškio rajono savivaldybėje yra 21 įregistruotų gyvenamujų namų įvairiomis socialinėmis grupėmis mieste: Joniškyje - 9 namai, Žagarėje - 2 namai ir kaimo - 10 tokios paskirties namų.

2.3 Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, komunalinių atliekų susidarymo norma

Vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi remtis principu „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Principas „teršėjas moka“ reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų atliekų turėtojas ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas (gamintojo atsakomybės principas).

Igyvendinant principą „teršėjas moka“, visose Šiaulių regiono savivaldybių teritorijose vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą įvesta 2007-2008 m.. Nuo 2014 m. sausio 1 dienos įsigaliojo nauja nuostatų „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą“ redakcija, patvirtinta 2013 spalio 10 d. Joniškio savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-173.

² NT registro duomenys

³ Gyventojų skaičiaus pasiskirstymas daugiaubiuose ir individualiuose namuose įvertintas ekspertiniu vertinimu, pagal 2011 metų ŠRATC duomenis.

Rinkliavos dydis fiziniams asmenims apskaičiuojamas, remiantis Joniškio rajono savivaldybės nustatytu rinkliavos dydžiu vienam gyventojui, dauginamu iš rinkliavos mokėtojui nuosavybės ar savivaldybės gyvenamujų patalpų nuomos teise priklausančio būsto gyventojų skaičiaus. Rinkliavos dydis juridiniams asmenims apskaičiuojamas, remiantis savivaldybės nustatytu vienos komunalinių atliekų tonos surinkimo ir sutvarkymo rinkliavos dydžiu, dauginamu iš metinės rinkliavos mokėtojui nustatytos atliekų susikauptimo normos vienam parametru kiekinės išraiškos.

Atliekų turėtojams – vietinės rinkliavos mokėtojams savivaldybės teritorijoje nustatytais vietinės rinkliavos dydis - 72 Lt per metus kiekvienam gyventojui. Vienos tonos atliekų surinkimo ir sutvarkymo kaina - 262 Lt. Šio dydžio pagrindu ir pagal atliekų susikaupimo normas atskiroms atliekų turėtojų kategorijoms, apskaičiuojamos vietinės rinkliavos įmokos dydžiai.

Atliekų susidarymo normos juridiniams asmenims nustatytos Joniškio rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatose bei šiu nuostatų pakeitimose. Juridiniams asmenims – įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms bei juridinio asmens teisių neturinčioms įmonėms – minimalios metinės komunalinių atliekų (buities atliekų bei komercinės, pramoninės, institucijų ir kitokios kilmės atliekų, kurios savo pobūdžiu ir sudėtimi yra panašios į buities atliekas) susikaupimo normos nustatomos atsižvelgiant į darbuotojų skaičių, lankytojų/klientų/mokinių ir pan. skaičių, įmonės plotą ir kitus kriterijus (4 Lentelė).

4 Lentelė. Atliekų susikaupimo normos.

Eil. Nr.	Atliekų turėtojų kategorijos	Atliekų susikaupimo kiekius nurodantys parametrai	Atliekų susikaupimo norma 1 parametru vienetui, kg per metus
1.	Prekybiniai ir multifunkciniai kompleksai, prekybos centralai, parduotuvės (didmeninės ir mažmeninės), kioskai, viešojo maitinimo objektai	Darbuotojų skaičius	600
2.	Gydyklos (ligoninės, klinikos, slaugos namai, sanatorijos), globos namai	Vietų skaičius	350
3.	Viešbučiai, moteliai, svečių namai	Vietų skaičius	50
4.	Fiziniai asmenys, kuriems išduotas verslo liudijimas ir/arba individualios veiklos vykdymo pažyma	Vienas fizinis asmuo	120
5.	Mokymo įstaigų bendrabučiai, internatinės mokyklos	Vietų skaičius	250
6.	Mokslo ir švietimo įstaigos, vaikų darželiai ir lopšeliai	Studentų, besimokančių dieniniuose ir vakariniuose skyriuose, mokinių, ugdytinų skaičius	25
7.	Garažų bendrijos	Boksų skaičius	53
8.	Sodininkų bendrijos	Sodo sklypų skaičius	53
9.	Veikiančios kapinės seniūnijose	1 ha užlaidoto ploto	10000
10.	Ūkininkai, deklaravę žemės ūkio naudmenų pasėlius, kurių bendras plotas yra:		
10.1.	nuo 10 iki 20 ha	Ūkis	96
10.2.	nuo 21 ha iki 50 ha	Ūkis	192
10.3	nuo 51 ha iki 100 ha	Ūkis	288

10.4.	nuo 101 ha iki 300 ha	Ūkis	383
10.5.	nuo 301 ha iki 500 ha	Ūkis	479
10.6.	nuo 501 ha iki 1000 ha	Ūkis	718
10.7.	nuo 1001 ha ir daugiau	Ūkis	1149
11	Kiti subjektai: fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie ne-priskirtini šios lentelės 1–10 eilutėms	Darbuotojų skaičius	140

Joniškio rajono teritorijoje atliekų turėtojų - rinkliavos mokėtojų (gyventojų, bendrijų, juridinių asmenų skaičius) skaičius pateiktas žemiau esančioje lentelėje. ŠRATC duomenimis 2013 metų gruodžio 31 d. Joniškio rajono gyventojų mokumas (su skola) sudarė 64 proc., juridinių asmenų mokumas - 81 proc..

5 Lentelė. Atliekų turėtojų skaičius

Nr.	Atliekų turėtojų kategorijos	Joniškio rajonas
1.	Atlietu turėtojų sk. (gyventojų skaičius 2013 m.)*	24480
2.	Bioskaidžių atliekų išvežimo ir tvarkymo paslaugomis besinaudojantys gyventojai (gyventojų skaičius 2013 m.) – 5128 gyv.	1 sodų bendrija
3.	Apmokestintų juridinių asmenų sk. (juridinių asmenų sk. ir ūkininkų sk.)*	2139

Šaltinis: *VšĮ „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“, 2013 m.

Vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą Šiaulių regiono savivaldybėse administruoja ŠRATC.

2.4 Komunalinių atliekų susidarymas

Iš viso Joniškio rajono savivaldybėje 2013 metais susidarė 9,4 tūkst. tonų komunalinių atliekų. Iš šių skaičių jeina ir atskirai surinktos antrinės žaliavos, pakuotės ir kitos atliekos.

6 Lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas ir šalinimas Joniškio rajono savivaldybėje 2010-2013 m.

Metai	Gyventojų skaičius	Surinkta komunalinių atliekų, t	Susidarančių komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui per metus (kg)	Pašalinta sąvartyne mišrių komunalinių atliekų, t
2010	28947	10421	360	9617
2011	28396	9983	352	9055
2012	27731	9288	335	8204
2013	26576	9410	354	7642

Nors kai kurie juridiniai asmenys naudojasi atskirais konteineriais, patikimų duomenų apie komunalinių atliekų susidarymą įmonėse, ištaigose bei organizacijose nėra. ŠRATC vertinimu, apie 88 proc. mišrių komunalinių atliekų susidaro pas gyventojus, likusios atliekos (apie 12 proc.) susidaro įmonėse, ištaigose ir organizacijose.

7 Lentelė. Komunalinių atliekų surinkimas Joniškio rajone 2010-2013 m.

Atliekų srauto pavadinimas	Mato vnt.	2010		2011		2012			2013		
		tonos	Proc. bendro kiekio	tonos	Proc. bendro kiekio	tonos	Proc. bendro kiekio	vienam gyventojui tenkantis kiekis, kg	tonos	Proc. bendro kiekio	vienam gyventojui tenkantis kiekis, kg
Surinkta komunalinių atliekų:	t	10421	100 %	9983	100%	9287	100%	363	9410	100%	384
Mišrių komunalinių atliekų	t	9507	91,2 %	8765	87,8%	7958	85,7%	311	7320	78%	299
Buityje susidarančių pavojingų atliekų	t	0	0,0%	0,3	0,0%	0,2	0,0%	0	0,4	0%	0
Biologiškai skaidžių atliekų jų susidarymo vietose	t	578	5,5%	548	5,5%	386	4,2%	15	1188	13%	49
Biologiškai skaidžių atliekų APP	t	6	0,1%	73	0,7%	221	2,4%	9	0	0%	0
Antrinių žaliaivų varpuose:	t	146	1,4%	192	1,9%	363	3,9%	14	388	4,3%	16
Popieriaus	t	35		34		62		2	78	1%	3
Stiklo	t	96		107		106		4	123	1,3%	5
Plastiko	t	15		50		196		8	187	2%	8
Metalo	t	0,2						0	0	0%	0
Drabužiai, tekstilė	t	0		0		0		0	11	0,1%	0
Didžiuju atliekų	t	9	0,1%	18	0,2%	35	0,4%	1	43	0,5%	2
Panaudotos padangos	t	74	0,7%	113	1,1%	76	0,8%	3	125	1,3%	5
Statybos ir griovimo atliekų	t	71	0,7%	271	2,7%	233	2,5%	9	265	3%	11
EEĮ atliekos	t	1,6	0,0%	1,7	0,0%	8	0,1%	0,3	23	0,2%	1
Statybinės atliekos turinčios asbesto	t	29	0,3%	1,5	0%	7	0,1%	0,3	47	0,5%	2

2.5 Mišrių komunalinių atliekų sudėtis

Vadovaujantis LR Aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. D1-661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kieko juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo” (Žin., 2011, Nr. 109-5148) 2012 metais Šiaulių regiono sąvartyne buvo vykdomi mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kieko juose vertinimo darbai. Vadovaujantis aukščiau nurodytu aprašu sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbai turi būti atliekami 2012 - 2020 metais, tai užtikrina, kad ateityje bus žinoma Joniškio rajono savivaldybėje mišrių komunalinių atliekų sudėtis.

Joniškio rajono savivaldybės mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimai atlikti 2012-2013 metais, tyrimo rezultatai pateikti žemiau esančioje lentelėje. Atliekų sudėties tyrimo darbai atlikti 4 kartus per metus: žiemą, pavasarį, vasarą ir rudenį.

7 Lentelė. Šalinamų į sąvartyną mišrių komunalinių atliekų sudėtis 2012-2013 metais.

Nr.	Frakcijos pavadinimas	2012 m.	2013 m.
-----	-----------------------	---------	---------

		Joniškio rajono	Šiaulių regiono	Joniškio rajono	Šiaulių regiono
		Proc. nuo bendro svorio	Proc. nuo bendro svorio		
1.	Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	11,1	9,7	6,58	7,18
2.	Žaliosios atliekos	9,7	15,8	6,98	10,49
3.	Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	3,9	2,8	1,19	1,41
4.	Biologiškai skaidžios maisto gamybos atliekos	11,9	15,0	16,81	16,95
5.	Natūralaus pluošto audinių atliekos	4,3	3,7	1,27	1,14
6.	Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos (gyvulių skerdienos atliekos)	2,2	0,9	0,32	0,35
7.	Visos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	43,1	47,9	33,15	37,43
8.	Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	20,5	19,2	23,63	20,79
9.	Kombinuotų pakuočių atliekos	0,6	1,0	1,19	1,15
10.	Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	2,1	2,6	2,7	2,4
11.	Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	5,1	5,1	4,76	4,42
12.	Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir pan.)	13,2	10,0	13,8	10,35
13.	Kitos atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios nepavojingosios atliekos (Pelenai)	3,9	3,6	4,12	6,58
14.	Atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios elektros ir elektroninės įrangos atliekos	0,0	0,0	-	-
15.	Atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,0	0,0	-	-
16.	Kitos atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios pavojingosios atliekos	0,0	0,0	-	-
17.	Kitos komunalinės atliekos (higienos atliekos, avalynė, guma, sintetinis pluoštas)	11,5	10,7	16,65	16,46
18.	Visas tirtas mišrių komunalinių atliekų kiekis	100	100	100	100

Šie tyrimai rodo, kad Joniškio rajone 2012 m. mišriose komunalinėse atliekose dominuoja biologiškai skaidžios atliekos – 43,1 proc. (įskaitant popieriaus ir kartono bei medienos atliekas), antrinės žaliaivos įskaitant pakuotes sudaro 28,3 proc. (be popieriaus ir kartono bei medienos atliekų). Atitinkamai 2013 m. mišriose komunalinėse atliekose biologiškai skaidžios atliekos sudaro 33,15 proc., o antrinės žaliaivos įskaitant pakuotes sudaro 32,28 proc..

2.6 Komunalinių atliekų panaudojimas ir perdirbimas

2010-2013 metų laikotarpyje vidutiniškai perdirbta ir kitaip panaudota apie 19 proc. komunalinių atliekų kiekio.

8 Lentelė. Joniškio rajone surinktų komunalinių atliekų naudojimas/perdirbimas 2010 - 2013 metais⁴.

Metai	Iš viso surinkta komunalinių atliekų, t	Perdirbta / panaudota komunalinių atliekų, t	Perdirbta / panaudota komunalinių atliekų, %	Savartyne pašalinta komunalinių atliekų, t	Pašalinta komunalinių atliekų, %
2010	10421	731	7%	9617	92%
2011	9983	928	9%	9055	91%
2012	9287	1083	12%	8204	88%
2013	9410	1767	19%	7642	81%

Joniškio rajone 81 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų šalinama savartyne. 2013 metais pašalintų mišrių (nerūšiuotų) komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui Joniškio rajone siekė 312 kg/metus.

Detalesnė komunalinių atliekų srautų tvarkymo analizė pateikta tolimesniuose skyriuose.

2.7 Antrinių žaliaivų tvarkymas

Antrinių žaliaivų surinkimas vykdomas plastikiniai, metaliniai konteineriai, skirtais surinkti ir iš bendro komunalinių atliekų srauto atskirti stiklo, popieriaus, plastiko, metalo atliekas. Antrinių žaliaivų surinkimo konteineriai statomi netoli prekybos centrų, kitose prieinamose žmonių susibūrimo vietose bei aikštélėse kartu su komunalinių atliekų surinkimo konteineriais (daugiaubčių gyvenamujų namų kvartaluose). Individualių namų kvartaluose įrengiamos tik antrinių žaliaivų surinkimui skirtos konteinerių aikštélės.

Konteineriai keičiami, šiuksliavežiais paimant pilnus konteinerius ir išvežant į apdorojimo bei perdirbių vietas. Antrinių žaliaivų atliekos surenkamos pagal poreikį bet nerečiau kaip 1 kartą per mėnesį.

Joniškio rajone naudojamos dviejų tipų (A ir B) konteinerių aikštélės, kurios įrengtos miestų vietovėse (didesnio tankumo gyvenamosiose teritorijose ir padidinto žmonių susibūrimo vietose) bei didesnėse kaimo gyvenvietėse. A tipo konteinerinėse aikštélėse pastatyti 3 po 1,1 m³ talpos skardiniai konteineriai – antrinėms žaliaivoms, tokią aikštelių Joniškio rajone 16. B tipo konteinerinėse aikštélėse pastatyti antrinėms žaliaivoms surinkti 6 po 1,1 m³ talpos skardiniai konteineriai, tokią aikštelių Joniškio rajone yra 13. Aikštelių techninė dokumentacija parengta A ir B tipo aikštélėms, kitų konteinerinių aikštelių žemės sklypų planų ir techninės dokumentacijos parengimas nevykdomas.

Antrinėms žaliaivoms surinkti naudojami 1,1 ir 1,6 m³ (stiklui) 1,6 m³ (popieriui), 1,6 m³ (plastikui) talpos konteineriai. Joniškio rajone antrinių žaliaivų konteinerių aikštelių viso yra 135 (aikštelių sąrašas su adresais patalpintas ŠRATC tinklapyje), o įskaitant 3 atliekų priėmimo punktus ir 1 DGASA viso 139 aikštelių, kuriose gyventojai gali rūšiuoti atliekas, viena aikštélé tenka 174 gyventojams. Iš individualių valdų atliekų turėtojų išrūšiuotos atliekos surenkamos maišais apvažiavimo būdu kas trečią savaitę (betarinis surinkimas).

9 Lentelė. Joniškio rajone naudojami antrinių žaliaivų surinkimo konteineriai⁵

ES skirtos lėšos (A ir B tipo aikštélės), aptarnauja vežėjas (1,6 m ³ talpos konteineriai)	Aplinkos ministerijos skirti konteineriai, 2009 m., aptarnauja vežėjas
---	--

⁴ ŠRATC 2010-2013 duomenys

⁵ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planas

Aikštelių sk.	Konteinerių sk.	Aikštelių sk.	Konteinerių talpa m ³	Konteinerių sk.
22	87	115	1,5	280

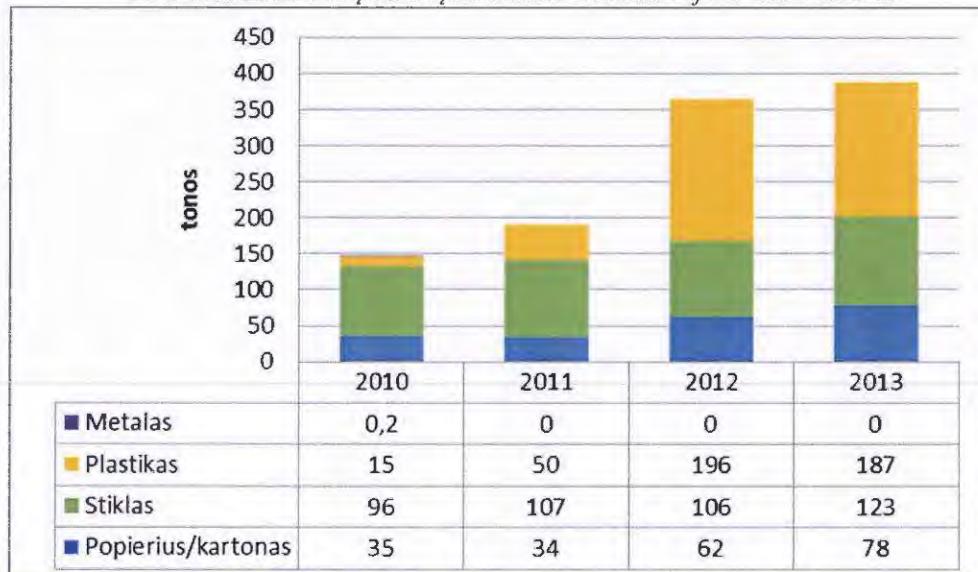
Antrinės žaliavos taip pat surenkamos atliekų priėmimo punktuose ir didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteliėje, jose esančių konteinerių talpa nurodyta žemiau esančioje lentelėje.

10 Lentelė. Konteinerių talpa ir skaičius antrinių žaliavų surinkimui APP ir DGASA aikšteliėse⁶

Konteinerių talpa	APP ir DGASA aikšteliėse esantys konteineriai skirti antrinėms žaliavoms surinkti, vnt.			
	Stiklas	Popierius	Plastikas	Metalas
3 m ³	6	3	3	-
5 m ³	-	1	1	1
Viso, vnt.:	6	4	4	1

Nors antrinių žaliavų surinkimo priemonių tinklas plačiai paskirstytas, surenkamas antrinių žaliavų kiekis siekia tik 4,3 proc. visų susidarančių antrinių žaliavų kiekio.

2 Paveikslas. Antrinių žaliavų surinkimas Joniškio rajone 2010-2013 m.⁷

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintame Valstybiniam atliekų tvarkymo plane (Žin., 2014, Nr. 2014-04989) numatyta, kad savivaldybės turi:

- › parengti ir (ar) patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas ir užtikrinti, kad iki 2015 m. saušio 1 d. būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti - gyvenamuosiuose daugiaubčių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelię (vienas konteineris stiklui, 1 – plastikui ir 1 – popierui) 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose.

⁶ Bendradarbiavimo sutartis dėl pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistemos diegimo savivaldybėje, 2013

⁷ ŠRATC duomenys

- > nustatytas reikalavimas sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų konteinerių aikštelię prie pagrindinio išvažiavimo iš bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos.

Joniškio rajono savivaldybėje yra parengta ir 2011 m. kovo 17 d. Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-244 (2014-02-26 įsakymo Nr. A-208 redakcija) patvirtinta antrinių žaliavų komunalinių atliekų surinkimo konteinerių stovėjimo aikštelių schema. Gyvenamose teritorijose pastatytas pakankamas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių kiekis. Laikoma, kad aukščiau nustatytos užduotys pilnai įgyvendintos.

11 Lentelė. Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti Joniškio rajone skaičius

Gyventoju skaičius	Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių ir atliekų priėmimo punktai vnt.	Skaicius gyventojų, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelių, vnt.	Trūks tamų aikštelių skaičius, vnt.	Sodų bendrijų skaičius, vnt.	Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių sodų bendrijose, vnt.	Trūkstamų aikštelių skaičius sodų bendrijose, vnt. ⁸	Garažų bendrijų skaičius vnt.	Antrinių žaliavų konteinerių garažų bendrijose, vnt.	Trūkstamas aikštelių skaičius garažų ⁷	Viso trūkstamų aikštelių skaičius
26 576	139	191	0	0	0	0	0	0	0	0

Antrinių žaliavų srauto surinkimo plėtra bus įgyvendinta kartu su pakuočių ir pakuočių atliekų srauto tvarkymu.

2.7.1 Pakuočių atliekų tvarkymas

Siekiant užtikrinti antrinių žaliavų ir pakuočių rūšiavimo efektyvumą aplinkos ministerijos lėšomis nupirkta ir išdalinta 2007⁹ vnt. (120 l talpos) speciaiųjų konteinerių (geltonųjų) privačiose namų valdose pakuočių atliekoms rūšiuoti. Siekiant aprūpinti visus individualių namų savininkus šiais konteineriais reikalinga papildomai skirti (išdalinti) 11597 konteinerius. Savivaldybės (ŠRATC) indėlis - minėtus konteinerius išdalinti gyventojams ir užtikrinti jų tuštinimą ir priežiūrą.

12 Lentelė. PA surinkimui konteineriai skirti individualiems namams

Butų skaičius individualiuose namuose ¹⁰	7198
Reikalingas PA konteinerių skaičius individualiems namams, vnt.	14396

⁸ Savivaldybės duomenimis.

⁹ Aplinkos Ministerijai teikta ataskaita už 2012 metus „Komunalinių atliekų tvarkymo sistema“

¹⁰Lietuvos Statistikos departamentas: <http://db1.stat.gov.lt/statbank/default.asp?w=1024>

2012 metais įsigytas PA surinkti skirtų konteinerių (kurių talpa 120 ltr.) skaičius individualiems namams, vnt.	2007
<i>Konteineriai įsigyt LR AM gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo programos lėšomis</i>	
Trūkstamų PA konteinerių skaičius, kurį planuojama įsigyti 2014-2020 metais, vnt.	11597

Trūkstamų pakuočių atliekomis surinkti skirtų konteinerių įsigijimas turi būti numatytas Savivaldybės sutartyje su GIA.

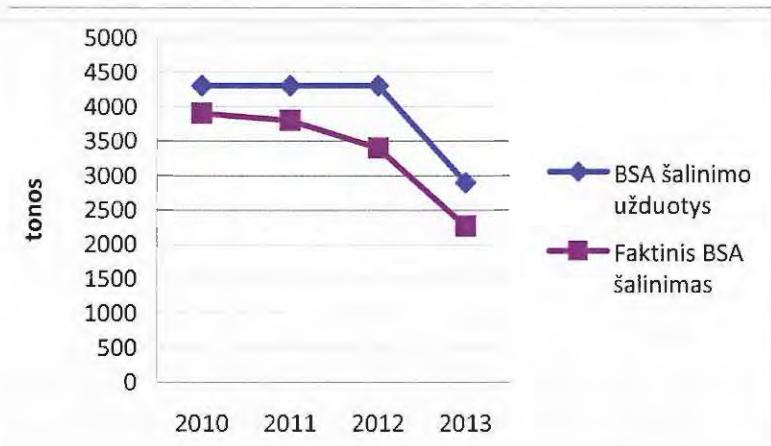
VšĮ „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“ duomenimis Joniškio rajone yra 2139 apmokestinti juridiniai asmenys. Nesant nustatytų reikalavimų dalis juridinių asmenų arba nesinaudoja pakuočių atliekų surinkimo konteineriais arba šalina pakuočių atliekas iš antrinių žaliavų konteinerių. Savivaldybės administracija turi įtraukti pakuočių atliekų surinkimo užduotis juridiniams asmenims iš sutartis su Gamintojų ir importuotojų asociacijomis.

2.8 Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Biologiškai skaidžios atliekos (toliau-BSA) - tai biologiškai skaidžios žaliosios (sodų ir parkų) atliekos, namų ūkių, viešojo maitinimo ir mažmeninės prekybos įstaigų maisto ir virtuvės atliekos ir panašios maisto perdibimo įmonių atliekos, popieriaus ir kartono bei kitos biologiškai yrančios atliekos.

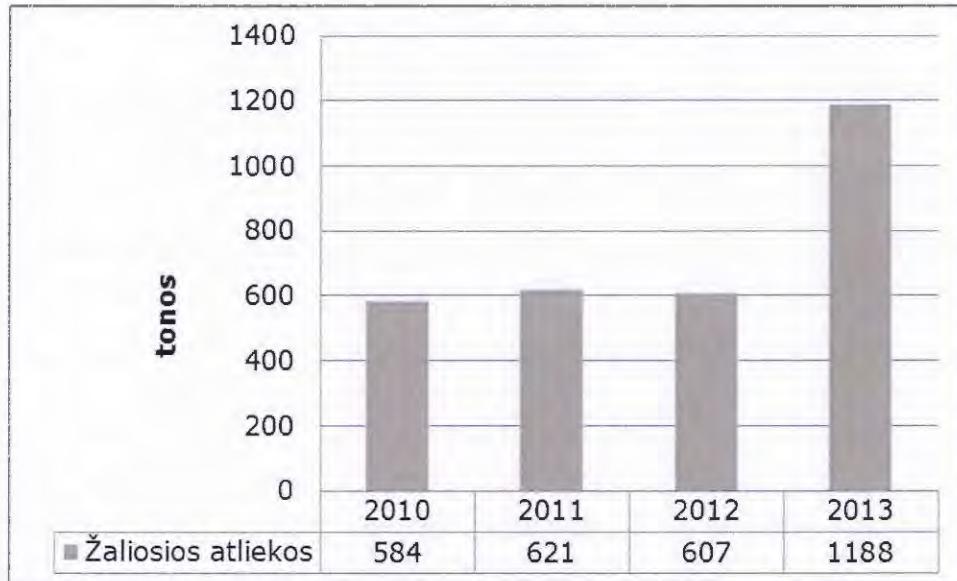
Biologiškai skaidžios atliekos mišrių komunalinių atliekų sraute sudaro apie 33 proc., 2013 metais Joniškio rajono savivaldybėje buvo surinkta ir pašalinta regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne 2,3 tūkst. tonų biologiškai skaidžių atliekų. Pagal VSATP komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotis, iš Joniškio rajono savivaldybės teritorijos 2010 metais turėjo būti pašalinta ne daugiau kaip 4,3 tūkst. tonų, 2013 metais – 2,9 tūkst. tonų BSA.

3 Paveikslas. BSA šalinimo užduotys įgyvendinimas 2010-2013 metais.

Joniškio rajone BSA šalinimo sąvartyne užduotys yra įgyvendinamos nuo 2010-2013 metų, organizuojant atskirą žaliųjų atliekų surinkimą nuo 2010 m. liepos mėn. Nuo 2012 metų įdiegiamos papildomos priemonės (kompostavimo dėžės ir konteineriai) individualių namų savininkams, sumažins BSA kiekį šalinamą sąvartyne.

Remiantis atliekų sudėties tyrimais mišriose komunalinėse atliekose žaliosios atliekos sudaro apie 7 proc. Joniškio rajone surinktos žaliosios atliekos 2010-2013 metų laikotarpyje vidutiniškai sudarė 5,6-12,6 proc. Surinktų žaliųjų atliekų kiekiai 2010-2013 metų laikotarpyje pateikti žemiau esančiame paveiksle.

4 Paveikslas. Žaliujų atliekų surinkimas Joniškio rajone 2010-2013 m.¹¹

Surinkti žaliujų atliekų kiekių 2010 - 2013 metų laikotarpiu nepastovūs.

2.8.1 Namudinis biologinių atliekų kompostavimas

Joniškio rajono savivaldybėje yra skatinamas individualus BSA kompostavimas namų sąlygomis. Igyvendinant ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ 2012-2013 m. laikotarpiu Joniškio rajono gyventojams buvo išdalinta 600 litrų talpos 2986 kompostavimo dėžės.

Pas gyventojus kompostuoojamas BSA srautas nepatenka į mišrių komunalinių atliekų surinkimui skirtus konteinerius. Tokiu būdu yra mažinamas nerūšiuotų atliekų kiekis, įmokos kilimo stabilizavimas už komunalinių atliekų kiekį, aplinkos ir visuomenės sveikatos tausojimas.

Joniškio rajono kaimų ir gyvenviečių gyventojai taip pat atliekas gali kompostuoti savos gamybos įrenginiuose arba kartu su žemės ūkio ar gyvulininkystės atliekomis ir mėšlu.

2.8.2 Biologiškai skaidžių atliekų surinkimas kompostavimo aikšteliėse

Nuo 2013 metų II ketvirčio Joniškio rajono savivaldybėje Bariūnų kaime Saugėlaukio seniūnijoje pradėta eksploatuoti žaliujų atliekų kompostavimo aikšteliė, kurios pajėgumas 1088 tonų žaliujų BSA per metus.

Žaliujų atliekų kompostavimo aikšteliės įrengimo finansavimo šaltiniai pateikti žemiau esančioje lentelėje.

¹¹ ŠRATC duomenys

13 Lentelė. Žaliujų atliekų kompostavimo aikštelės įrengimo finansavimo šaltiniai ir lėšos (litais)¹²

Pavadinimas	Adresas	Suma iš viso:	Tame skaičiuje pagal šaltinius		
			Sanglaudos fondo dalis	Savivaldybių biudžeto dalis	Nuosavos lėšos
Žaliujų atliekų kompostavimo aikštelė	Bariūnų km. Joniškio rajonas	1.728.825,47	1.434.318,16	253.114,99	41.392,32

2.8.3 Žaliujų biologiškai skaidžių atliekų surinkimas konteineriais

Igyvendinant ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ 2012-2013 m. laikotarpiu Joniškio rajono individualių namų gyventojams buvo išdalinta 140 ir 240 litrų talpos 1986 konteineriai. Individualioms valdoms skirta 2986 vnt. kompostavimo dėžių. Žaliujų atliekų surinkimo konteineriais surenkama: nupjauta žolė, smulkintos šakos, vaisių ir daržovių liekanos, velėna, pjuvenos. Surinktos žaliosios atliekos vežamos į žaliujų BSA kompostavimo aikštelę.

2.8.4 Žaliujų biologiškai skaidžių atliekų surinkimas atliekų priėmimo punktuose ir aikštelėse

Joniškio rajone žaliosios biologiškai skaidžios atliekos surenkamos iš Joniškio ir Žagarės miestų gyventojų pagal patvirtintą atliekų išvežimo grafiką. Kitose Joniškio rajono gyvenvietėse organizuojamas ir skatinamas BSA kompostavimas savo namų valdos žemės sklypuose (dalinamos kompostavimo dėžės arba rekomenduojama kompostuoti savo gamybos kompostavimo įrenginiuose).

2.8.5 Maisto atliekų tvarkymas

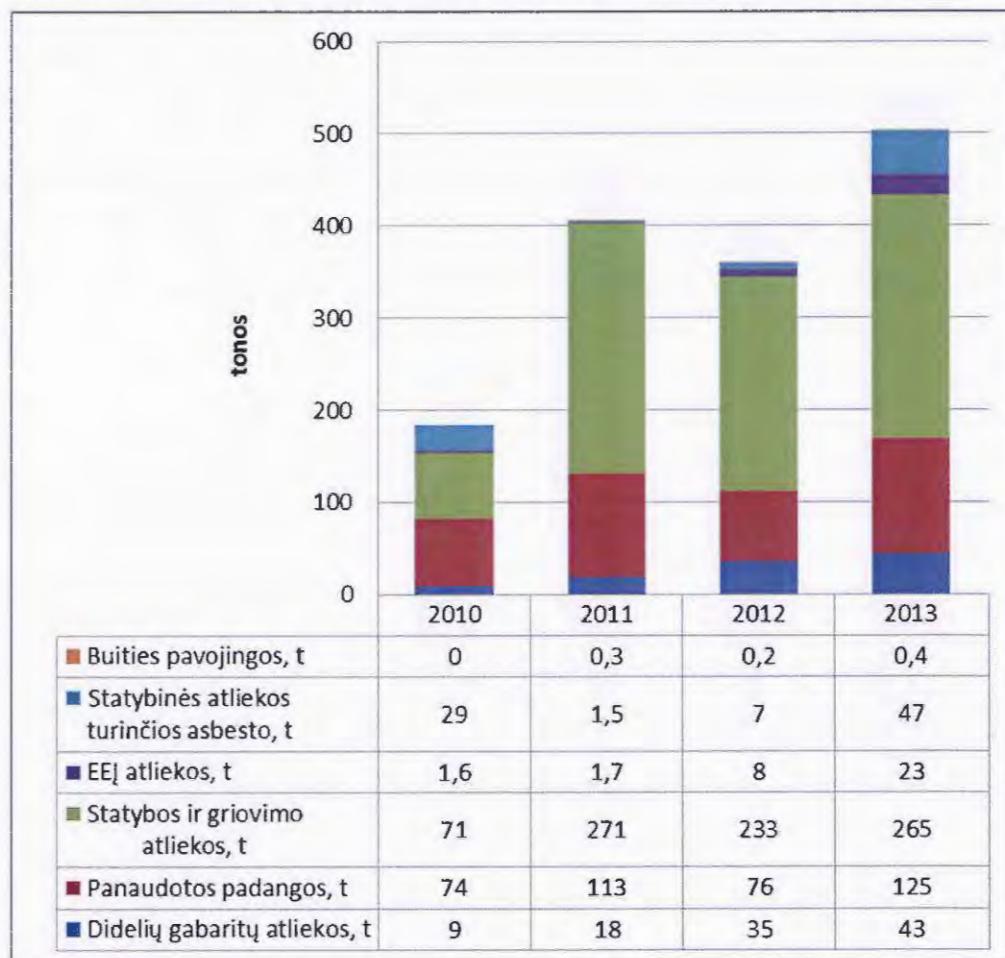
Viešojo maitinimo įstaigos bei kitos organizacijos, kurių veikloje susidaro maisto atliekos, atsako už šių atliekų atskyrimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams teisės aktų nustatyta tvarka. Joniškio rajone atskirtos viešojo maitinimo įstaigų maisto (virtuvės) atliekos dažniausiai nemokamai atiduodamos sušerti gyvūnams ar perduodamos tvarkyti atliekų tvarkymo įmonėms. Duomenų apie atskirai surinktas tokias atliekas nėra.

2.9 Specifinių atliekų tvarkymas

Joniškio rajono savivaldybėje jvairiais būdais surenkamos ir tvarkomos specifinės atliekos - pavojingos atliekos, elektros ir elektroninės įrangos (EEI) atliekos, naudotos padangos, didelių gabaritų atliekos (stabytinės atliekos, baldai ir kt.).

Specifines atliekas gyventojai privalo atskirti nuo kitų komunalinių atliekų. Didžiosios bei specifinės atliekos Joniškio rajone iš atliekų turėtojų surenkamos apvažiavimo būdu organizuojant 2 kartus per metus (rudenį ir pavasarį). Surenkamų atliekų kiekiai pateikti žemiau esančiame paveiksle.

¹² ŠRATC duomenys.

5 Paveikslas. Specifinių atliekų surinkimas Joniškio rajono savivaldybėje, 2010-2013 metais

Igyvendinant projektą „Šiaulių regiono didelių gabaritų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių įrengimas”, 2013 metais Bariūnų kaime esantis Joniškio rajono atliekų priėmimo punktas rekonstruotas į DGASA, kurią pradėta eksploatuoti nuo 2013 II ketvirčio.

DGASA įrengimo finansavimo šaltiniai pateikti žemiau esančioje lentelėje.

14 Lentelė. DGASA įrengimo finansavimo šaltiniai ir lėšos (litais)¹³

Pavadinimas	Adresas	Suma iš viso:	Tame skaičiuje pagal šaltinius		
			Sanglaudos fondo dalis	Savivaldybių biudžeto dalis	Nuosavos lėšos
Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštélė	Bariūnų km., Joniškio rajonas	521.991,70	432.664,29	76.352,52	12.974,89

Visuose atliekų priėmimo punktuose ir DGASA aikštéléje priimamos padangos, didžiosios, smulkios statyby bei griovimo, antrinės žaliavos. Pavojingos, statybinės asbesto turinčios bei elektros ir elektroninės

¹³ ŠRATC duomenys.

įrangos (toliau - EEĮ) atliekos priimamos tik DGASA. Punktai ir DGASA veikia nustatytomis darbo valandomis.

Valstybiname atliekų tvarkymo plane (Žin., 2014, Nr. 1014-04989) nustatyta, kad savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldu, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinių atliekų, antrinių žaliavų, biologiskai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų. Joniškio rajone valstybinio atliekų tvarkymo plano užduotis dėl DGASA įrengimo įgyvendinta.

2.10 Mišrių komunalinių atliekų surinkimas ir šalinimas

Mišrių komunalinių atliekų surinkimo paslaugos apimtys nustatytos Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse ir sutartyse tarp savivaldybės ir atliekų surinkimo paslaugą teikiančios įmonės. Mišrių komunalinių atliekų tvarkymo paslauga apima konteinerio, atitinkančio atliekų turėtojo poreikį mišrių komunalinių atliekų kaupimui, pateikimą, kolektyvinio naudojimo konteinerių periodišką plovimą ir dezinfekavimą (individualius konteinerius ir juridinių asmenų konteinerius plauna atliekų turėtojai), surinktų mišrių komunalinių atliekų pristatymą į sąvartyną, šių atliekų priemimą ir šalinimą šiame sąvartyne, užtikrinant aplinkosauginius eksploatacinius reikalavimus sąvartynui.

Joniškio rajone veikia konteinerinė atliekų surinkimo sistema. Atliekos iš mažų organizacijų, įmonių bei individualių namų renkamos nedidelės talpos – 0,12 m³ arba 0,24 m³ – plastmasiniais konteineriais. Didesnės organizacijos aptarnaujamos 0,66–1,1 m³ talpos plastmasiniais konteineriais priklausomai nuo susidarančių atliekų kieko. Daugiabučiai namai aptarnaujami 1,1 m³ talpos plastmasiniais ar metaliniais konteineriais. Konteineris iš individualių valdų išvežamas kas trečią savaitę, iš aikštelių prie daugiabučių 3 kartus per savaitę.

Žemiau esančioje lentelėje pateikta informacija apie mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerius, skirtus aptarnauti Joniškio rajono atliekų turėtojus.

15 Lentelė. Joniškio rajone naudojamų mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai (2013 ŠRATC)

	Konteinerių skaičius pas gyventojus	Bendro naudojimo kontakteinerių skaičius
Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai	6877	475
Viso:		7352

Mišrių komunalinių atliekų surinkimui naudojama 100 konteinerių aikštelių. Mišrių komunalinių atliekų bendro naudojimo konteinerių stovėjimo vietų (aikštelių) sąrašai pateikiti ŠRATC internetiniame tinklyje.

Žemiau esančioje lentelėje pateiktas Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse nustatytas mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių ištuštinimo dažnis. Sudaryti mišrių komunalinių atliekų surinkimo grafikai skelbiami ŠRATC interneto svetainėje.

16 Lentelė. Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių minimalus ištuštinimo dažnis.

Bendro naudojimo konteinerių skirtų daugiaubčių namų gyventojams, minimalus aptarnavimo dažnis	Individualiose namų valdose esančių konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis	Įmonių, įstaigų, organizacijų uždarose teritorijose, esančių konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis
Miestuose – ne rečiau kaip 3 k./sav.; gyvenvietėse ir kaimuose kas trečią savaitę*	Ne rečiau kaip kas trečią savaitę	Tuštinimo dažnis priklauso nuo individualaus susitarimo arba kas trečią savaitę

*Pastaba: Gyvenvietėse ir kaimuose, kolektyvinio naudojimo konteineriai turi būti ištuštinami ir seniūno nurodymu, nesilaikant grafiko, jeigu yra užpildyti $\frac{3}{4}$ jų tūrio.

Komunalinių atliekų surinkimo, rūšiavimo, parengimo perdirbti, išrūšiuotų atliekų perdavimo jų tvarkytoms ir komunalinių atliekų transportavimo į jų šalinimo vietas paslaugą Joniškio rajono savivaldybėje nuo 2013 metų spalio 1 d. pagal 2013 m. rugsėjo 30 d. sutartį teikia UAB „Joniškio komunalinis ūkis“. Sutartis galioja iki 2016 m. rugsėjo 30 d.

UAB „Joniškio komunalinis ūkis“ pagal patvirtintą grafiką renka mišrias komunalines atliekas, antrines žaliavas, apvažiavimo būdu pagal iš anksto suderintus grafikus surenka pavojingas, didelių gabaritų atliekas, elektros ir elektroninės įrangos atliekas.

2.11 Gyventojų aprūpinimas konteineriais

Joniškio rajono savivaldybėje visi atliekų turėtojai yra aprūpinti jų poreikius atitinkančiais konteineriais. Remiantis atliekų tvarkymo taisyklėmis bei kitais savivaldybės administracijos teisės aktais, atliekų turėtojai gali pasikeisti didesnį konteinerį į mažesnės talpos, priklausomai nuo išrūšiuojamų antrinių žaliaivų kiekio bei taikant minimalius reikalavimus konteinerio dydžiui. Tokia tvarka yra teisinga ir skatina gyventojus rūšiuoti atliekas. Joniškio rajone pradėjus diegti pakuotės ir pakuotės atliekų surinkimą (plačiau žr. skyriuje 2.7.1) bei namudinį kompostavimą (plačiau žr. skyriuje 2.8.1) gyventojai (atliekų turėtojai) turi išlaikyti minėtą teisę (dėl konteinerių tūrio pasirinkimo). Vertinant komunalinių atliekų didėjimo prognozes ir taikant prieplaidas, kad bus vidutiniškai surenkama iki 20 - 30 procentų perdirbimui tinkamų atliekų, vidutinė likusių šalinimui komunalinių atliekų norma (kiekis) keisis mažai. Pradiniame etape (2014 - 2015 metais) ne visi gyventojai bus aprūpinti individualiais atskiro surinkimo konteineriais, o daugiaubčių namų gyventojų aprūpinimas atskiro surinkimo konteineriais taip pat priklauso ne tik nuo esamų lėšų, bet ir nuo turimos laisvos žemės. Taip pat reikia atkreipti dėmesį, kad Joniškio rajono savivaldybėje remiantis VATP reikalavimais antrinių žaliaivų surinkimo konteinerių aikštelių skaičius yra paankamas.

2.12 Atliekų surinkimo priemonių poreikis

Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje esančiose individualaus naudojimo namų valdose atliekų surinkimo priemonių poreikis pateikiamas žemiau esančioje lentelėje.

Rūšis	Priemonės (kontakteiniai, dėžės)	Talpa (preliminari)*, ltr.	Poreikis*, vnt.
Antrinėms žaliaivoms	popierui ir plastikui	240	4795
	stiklui	120	6802
Biologiškai skaidžioms atliekomis	kompostavimo dėžės	apie 1000	0
	konteineriai	140	0
		240	0

Maisto atliekoms	konteineriai (daugiabučiams)	1100	116
	kontakteineriai (individualioms valdoms)	120	3500
Tekstilės atliekoms (susidarančioms buityje)	kontakteineriai (daugiabučiams)	1100	58
	kontakteineriai (individualioms valdoms)	120	3401
VISO			18672

* Informacija gali būti papildyta arba patikslinta pagal savivaldybės poreikį ir/ar turimą informaciją

2.13 Komunalinių atliekų tvarkymo sistemų papildančios atliekų surinkimo sistemos

Pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, apmokestinamųjų gaminių gamintojai ir importuotojai, siekdami įgyvendinti jiems nustatytas užduotis ir organizuoti visų susidariusių gaminių ir pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, apmokestinamųjų gaminių (išskyrus padangas) atliekų sutvarkymą, gali diegti Joniškio rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo papildančias sistemas.

17 Lentelė. Joniškio rajone įdiegtos papildančios sistemos.

Savivaldybė	Papildančią sistemą įdiegęs ir eksploatuojantis asmuo	Pavadinimas atliekų, kurioms rinkti yra diegama / įdiegta papildanti sistema	Sutarties pasirašymo data ir jos galiojimo terminas
Joniškio r.	Asociacija „EEPA“	Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekos	Nuo 2013 m. sausio 01 d. ir galioja iki 2014 m. gruodžio 31 d.
Joniškio r.	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	Nuo 2013 m. spalio 2d. ir galioja iki 2015 m. gruodžio 31 d.

2.14 Viešujų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis

ŠRATC duomenimis viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos 2013 metais buvo teikiamos 100 proc. Joniškio rajono gyventojams. Ūkio subjektai (1752 ūkininkai ir 416 juridiniai asmenys) aptarnaujami 100 proc..

18 Lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos įdiegimas gyventojams Joniškio rajone 2009-2013 m¹⁴

Metai	Paslaugos įdiegimas gyventojams, %				
	Miestuose daugiau kaip 1000 gyventojų	Miesteliuose daugiau kaip 500 gyventojų	Miesteliuose daugiau kaip 200 gyventojų	Miesteliuose mažiau nei 200 gyventojų	Teritorijoje

¹⁴ Apibendrinta informacija apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemas Lietuvos savivaldybėse 2009-2010 m., 2010-2011 m., 2011-2012.

2009-2010	99	99	99	96	91
2010-2011	99	88	92	100	95
2011-2012	100	100	100	100	100
2012-2013	100	100	100	100	100

Valstybiniaiame strateginiame atliekų tvarkymo plane (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2007, Nr. 122-5003) numatyti tikslai dėl viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygio:

- › viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga turi būti teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamomo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.

Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje 2013 metais viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga buvo teikiama 100 proc. gyventojų, tai yra VSATP tikslai dėl viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo Joniškio rajone pilnai įgyvendinti.

2.15 Komunalinių atliekų šalinimo įrenginiai ir jų pajėgumai

2010 - 2013 metais Joniškio rajone buvo pilnai sukurta komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra atitinkanti VATP reikalavimus.

19 Lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo įrenginiai

Seniūnija	Adresas	Plotas	Pajėgumai, t/m	Buities pavojingų atliekų priėmimo punkto pajėgumai, t/m	Esama būklė
ATLIEKŲ PRIĒMIMO PUNKTAI					
Kriukų seniūnijos APP	Dariaus ir Gireno g., Kriukai	sklypo plotas 776 kv. m	500		Eksplotuojama nuo 2007 m.
Skaistgirio seniūnijos APP	Beržų g., Skaistgirys	sklypo plotas 981 kv. m	500		Eksplotuojama nuo 2007 m.
Žagarės seniūnijos APP	Žvelgaičių k.	sklypo plotas 990 kv. m	500		Eksplotuojama nuo 2007 m.
DIDELIŲ GABARITŲ ATLIEKŲ SURINKIMO AIKŠTELĖ					
Joniškio rajono DGASA (buves RAPP)	Bariūnų k., Saugėlaukio seniūnija	aikštelės plotas 1780 kv. m	510	10	Eksplotuojama nuo 2013 m. II ketvirčio
ŽALIUJŲ ATLIEKŲ KOMPOSTAVIMO AIKŠTELĖ					
Joniškio rajono Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė	Bariūnų k., Saugėlaukio seniūnija	aikštelės plotas 4930 kv. m	1088		Eksplotuojama nuo 2013 m. II pirmo pusmečio
ŠIAULIŲ REGIONO NEPAVOJINGŲ ATLIEKŲ SĄVARTYNAS					
Šiaulių kaimiškoji sen.	Jurgeliškių k. 9, Šiaulių rajonas	teritorijos plotas-21, 22 ha; 4 sąvartyno sekcijų bendras plotas 11,7 ha	2 mln. kub. m		Eksplotuojamas nuo 2007 m.

2.15.1 Regioninis sąvartynas

Visos surinktos likusios po pirminio rūšiavimo komunalinės atliekos yra šalinamos Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne, esančiame Jurgeliškių k. 9 (buves Aukštrakių), Šiaulių kaimiškosios sen., Šiaulių r., 3 km atstumu nuo kelio Šiauliai-Gruzdžiai, 5 km atstumu į šiaurę vakarus nuo Šiaulių miesto ribos. Už regioninio sąvartyno eksploatavimą atsakingas ŠRATC.

20 Lentelė. Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno Jurgeliškių k. 9 (buves - Aukštrakių) projektiniai parametrai.

Sekcija	Kaupo dugno plotas, ha	Projektinė talpa, m ³	Eksplotacijos trukmė, metais
I (užpildyta)	4,1	510 400	~5
II	2,6 (tame tarpe subsekcija asbesto turinčioms atliekoms ~0,15)	390 300 (iš jų 50 tūkst. m ³ subsekcija asbesto turinčioms atliekoms)	~4
III	3,0	521 800	~6
IV	2,0	490 100	~6
Uždengimas	-	87 400	-
Viso	11,7	2 000 000	~21

Nuo 2010 m. UAB „Manfula“ įgyvendina projektą „Šiaulių regiono Aukštrakių sąvartyno išskiriamų dujų surinkimo ir utilizavimo sistemos statyba“, kuris atliekamas dviem etapais:

- › I etapas – sąvartyno išskiriamų dujų surinkimo ir utilizavimo sistemos įrengimas. Šio etapo metu bus iškloti vamzdžių pirminis ir antrinis sluoksniai bei įrengta biodujų žvakė, kuri bus naudojama avariiniams ir pradiniam (kol sąvartyne nepradės išsiskirti pakankami kiekiečiai dujų, tinkamų gaminti naujinę energiją) dujų deginimui. Maksimalus žvakės sudeginamų dujų kiekis – 150-350 nm³/val. Degimo proceso temperatūra iki 850°C.
- › II etapas – kogeneracinės jégainės įrengimas. Ateityje planuojama sąvartyno biodujas panaudoti elektros ir šiluminės energijos gamybai, jas deginant kogeneracinėje jégainėje.

2.15.2 Mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginiai (MBA)

Siekiant įgyvendinti Valstybiname atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane (Žin., 2014, Nr. 2014-04989) nustatytais komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis ir įgyvendant ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ esamo Šiaulių regioninio atliekų sąvartyno teritorijoje nuo 2015 m. rugsėjo mėnesio pabaigos pradės veikti mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginiai (MBA). 2013 metų gruodžio 2 dieną VšĮ „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“ su UAB “NEG Recycling” pasiraše Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros, projektavimo, statybos ir operatoriaus paslaugų pirkimo sutartį. Investicija į MBA įrenginius sudaro apie 21 mln. Lt. Įrenginių tarnavimo laikas 20 metų. Šiuose įrenginiuose bus apdorojamos Šiaulių regiono teritorijoje surinktos mišrios komunalinės atliekos. Tokiu būdu, nuo 2016 metų visos VATP ir Šiaulių regioniniame plane nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotys bus įgyvendintos.

21 lentelė. Planuojamo MBA įrenginio našumas¹⁵

Eil. Nr.	Įrenginio pavadinimas	Našumas
1.	Mechaninio rūšiavimo įrenginių našumas, t/h	25-30
2.	Metinis minimalus MBA įrenginio našumas dirbant 8 - 16 valandų per dieną, t/metus	50 000 – 100 000
3.	Biologinio apdorojimo įrenginių našumas, t/m	Apie 20 000

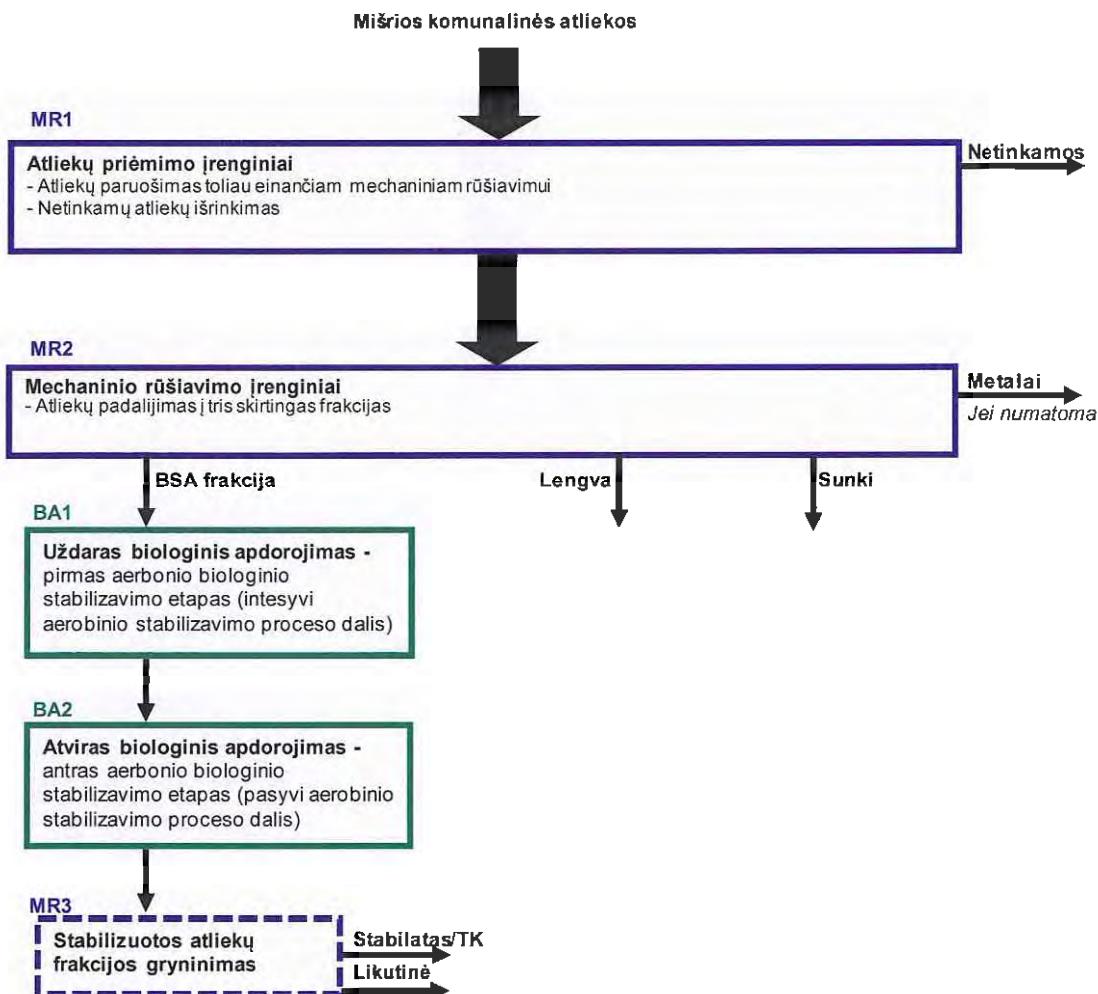
Metinis minimalus MBA įrenginio našumas, dirbant 8 - 16 valandų per dieną, apie 50000 – 100000 t/metus. MBA įrenginiuose bus įrengiama supaprastinta 25-30 t/h mechaninio rūšiavimo linija ir 20000 t/m biologinio apdorojimo įrenginiai (uždaras intensyvus aerobinis apdorojimas), likusios po mechaninio biologinio apdorojimo atliekos bus šalinamos šalia esančiame sąvartyne.

Technologinė MBA įrenginių schema pateikta žemiau esančiame paveiksle (6 Paveikslas). I atliekų priemimo įrenginius atvežamas MKA srautas visų pirmą pateks į atliekų priemimo zoną, kurioje frontaliniu krautuvu arba krano pagalba yra sukraunamos į padavimo/priemimo liniją, kuria atliekos yra transportuojamos į balistinį separatorių. Mechaninio rūšiavimo įrenginiuose (MR2) balistinio separatoriaus pagalba atliekos yra padalijamos į tris pagrindinius srautus:

- › biologiškai skaidžios atliekų frakcijos srautas. Tai per balistinio separatoriaus sietą iškritęs atliekų srautas, kuris priklausomai nuo sijojimo elemento aukštumo dydžio gali būti 0-60/80 mm (BSA frakcija);
- › lengvosios atliekų frakcijos srautas. Tai balistinio separatoriaus atskirta lengva – plokščia (2D) atliekų frakcija (lengva frakcija);
- › sunkios atliekų frakcijos srautas. Tai balistinio separatoriaus atskirta sunki – apvali (3D) atliekų frakcija (sunki frakcija).

MR įrenginiuose atskirta BSA frakcija yra apdorojama biologinio apdorojimo įrenginiuose (BA įrenginiai). Biologinio apdorojimo įrenginius sudaro BA1 ir BA2 įrenginiai.

¹⁵ Galimybų studija „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“. 2013 m.

6 Paveikslas. Preliminari planuojamą MBA įrenginio schema¹⁶

Planuojama, kad dalis mechaninio rūšiavimo įrenginiai atskirtų atliekų turės būti sudeginamos atliekų termofikacineje jėgainėje.

Atsižvelgiant į susiklosčiusią situaciją dėl galimybės pasinaudoti ES parama, planuojamo MBA įrenginio biologinio apdorojimo pajėgumas yra tik 20 tūkst. t per metus, t.y. Jame planuojama apdoroti tik tokį BSA kiekį, kad būtų įgyvendintos sąvartyne šalinamų biologiškai skaidžių atliekų mažinimo užduotys. Likusi BSA dalis bus šalinama sąvartyne. Ateityje bus svarstomos galimybės likusias BSA vežti deginimui į atliekų deginimo įrenginius kartu su sunkiaja frakcija, atskirta mechaninio apdorojimo įrenginyje. Lengvoji atliekų frakcija turėtų būti panaudojama kietojo atgautojo kuro (KAK) gamybai. Nesant tokiai galimybei, ji bus šalinama sąvartyne arba vežama deginimui į atliekų deginimo įrenginius.

2.15.3 Laikinasis mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo įrenginys

Iki kol 2015 m. bus pastatytas MBA įrenginys, ŠRATC esamo Šiaulių regioninio atliekų sąvartyno teritorijoje, Jurgeliškių k. 9, Šiaulių raj. buvo svarstoma galimybė įrengti laikinąjį mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo įrenginį, tačiau teigiamas sprendimas dėl linijos įrengimo nebuvo priimtas.

¹⁶ Galimybų studija „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, 2013 m.

2.16 Senų savytynų uždarymas ir priežiūra po uždarymo

Joniškio rajono savivaldybėje visi savytynai ir šiukslinai uždaryti (žr. 22, 23 lenteles).

22 Lentelė. Senų savytynų (šiukslynų) uždarymas

Savytyno (šiukslyno) pavadinimas	Būklė	ŠRATC Projekto pavadinimas, kurio metu buvo vykdomas savytyno (šiukslyno) uždarymas
17 mažųjų savytynų (šiukslynų): Alsių, Bikaičių, Dargių, Darginių, Daukšių, Dvariučių, Gasciūnų, Joniškio/Tubinų, Kirnaičių, Mileikių/Padirvonų, Plikiškių, Rengių, Spirkakių, Stungių (du), Trumpančių, Žukančių	uždaryti	Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo projektas, pirmas etapas Finansuojama ES
Joniškio miesto savytynas	uždarytas 2012 m.	Projekto kodas: VP3-3.2-AM-01-V-01-005; Projekto pavadinimas: "Šiaulių regiono senų savytynų ir šiukslynų uždarymas"; Sutarties pavadinimas: Šiaulių regiono 14 senų rajoninių savytynų uždarymas

23 Lentelė. Senų rajoninių savytynų (šiukslynų) uždarymo finansavimas (litais)

Pavadinimas	Būklė	Adresas	Suma iš viso:	Tame skaičiuje uždarymo finansavimas pagal šaltinius		
				Sanglaudos fondo dalis	LR biudžeto dalis	Nuosavos lėšos
Joniškio rajonas	uždarytas	Joniškio r., Saugėlaukio sen., Barčiūnų k., Ramonų pl.2	1.109.625,33	854.299,33	150.758,70	104.567,30

Joniškio rajone 2013 metais įgyvendintas VSATP nustatytais reikalavimais uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius savytynus.

2.17 Visuomenės informavimo ir švietimo priemonės atliekų tvarkymo klausimais

Kiekvienais metais ŠRATC sudaro visuomenės informavimo ir švietimo komunalinių atliekų tvarkymo klausimais programą, kurioje numatytos tikslinės švietimo ir informavimo priemonės: straipsniai laikraščiuose, TV ir radijo laidos, skelbimai seniūnijų skelbimų lentoje, prie parduotuvų, daugiabučių namų, per pamaldas bažnyčioje, susitikimuose su atliekų tvarkymo įmonėmis, vizitai į atliekų tvarkymo įrenginius, platinami lankstinukai ar skrajutės, pavasarinių aplinkos švarinimo akcijos. Šios priemonės parenkimos pagal tikslines grupes:

- › ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikai;
- › vietinės bendruomenės;
- › verslininkai;
- › žiniasklaida.

Svarbu ne tik švesti plačiąją visuomenę, bet ir ugdyti specialistus, galinčius teikti informaciją, ir mokyti visuomenę atliekų tvarkymo klausimais, todėl aplinkosaugos specialistai turi dalyvauti paskaitose, seminaruose, konferencijose, diskusijose, kvalifikacijos kėlimo kursuose apie komunalinių atliekų keliamas problemas ir tvarkymo metodus.

Ženklus indėlis šviečiant Šiaulių regiono gyventojus yra kartu dviejų viešujų įstaigų – Vilniuje įsikūrusios „Darnaus vystymo iniciatyvos“ ir Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centro kartu vykdomas ES aplinkosauginis projektas „Kur keliauja atliekos? Sužinok ir papasakok!“.

2013 metų kovo mėnesį startavęs projektas orientuotas į dvi tikslines auditorijos grupes – pedagogus ir moksleivius. Vien balandžių-birželį moksleiviams surengta 14 akcijų 1-4, 5-8 ir 9-12 klasių moksleiviams ir 7 seminarai pedagogams. ŠRATC viešujų ryšių specialistė paskaitas tema „Atliekų tvarkymas ir rūšiavimas“ skaitė daugiau kaip 2000 moksleivių ir pedagogų. Paskaitos buvo pajavairinamos praktinėmis rūšiavimo užduotimis, kurių moksleiviai ėmėsi itin noriai. Susidomėjimo sulaukė ir projektui skirto filmuko „Kur keliauja atliekos?“ demonstravimas.

2014-03-31 baigtas aplinkosauginis projektas keliavo per visą Šiaulių regioną – Akmenės, Šiaulių, Joniškio, Pakruojo, Radviliškio, Kelmės rajono savivaldybių teritorijas bei Šiaulių miestą.

Vykstant šį projektą regiono pedagogams ir mokykloms perduota apie 500 informacinio pobūdžio leidiinių: Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistema“, „Žaliųjų atliekų tvarkymas“, Uždaryti senieji sąvartynai. Mažiau užterštų teritorijų“ (leidiniai ir CD), „Atliekų kelias nuo kibirėlio iki sąvartyno“, „Žaliųjų atliekų tvarkymas“, „Rūšiuok, nes mūsų žemė - ne šiukšlėms gyventi“, „Kaip tinkamai rūšiuoti atliekas“ bei daugiau kaip 200 drobinių maišelių „Aš rūšiuoju atliekas“.

2.18 Esamos situacijos apibendrinimas ir išvados

Joniškio rajono atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip yra įgyvendinamos Valstybiniam strateginiame atliekų tvarkymo plane (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2007, Nr. 122-5003) bei Joniškio rajono ir Šiaulių regioniniame atliekų tvarkyino planuose nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Šis vertinimas pateiktas 25 lentelėje.

24 Lentelė. Valstybiniam strateginiame atliekų tvarkymo plane iškelty uždavinių įgyvendinimo vertinimas

Eil. Nr.	VSATP punktas	Veikla	Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės	2013 metais
1.	84.1	Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimas	Iki 2009 m. užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinumo principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.	Komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama 100 proc. gyventojų.
	98.1		Konteinerinių aikštelių žemės sklypų planų ir techninės dokumentacijos parengimas. Trūkstamų konteinerinių aikštelių įrengimas.	
	98.2.1.2			Igyvendinta nepilnai.
	98.2.1.3			

Komentaras: Aikštelių techninė dokumentacija parengta A ir B tipo aikšteliems (22 vnt.), kurios skirtos surinkti antrines žaliavas. Kitų antrinėms žaliaioms surinkti (115 vnt.) bei mišrioms komunalinėms atliekoms surinkti konteinerinių aikštelių žemės sklypų planų ir techninės dokumentacijos parengimas nevykdomas. Joniškio mieste 2011-2013 m. pastatytos mišrių komunalinių ir antrinių žaliau surinkti aikštélés prie daugiabučių namų (Melioratorių a. – 4, Vilniaus g. – 1, Latvių g. – 1, Draugystės g. – 3, Sodų g. – 1, Pakluonių g. – 2, M. Slančiausko g. – 3, Žemaičių g. 57 – 2, Medžiotojų g. 5 – 2, iš viso 19 aikštelių).

2014 m. vasario 26 d. Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr.A-208, nauja redakcija patvirtintas Antrinių žaliau surinkimo konteinerių aikštelių išdėstyto vietu sąrašas.

2.	84.2	Esamas sąvarty-nas	Ne vėliau kaip nuo 2009 m. vidurio nepavojingas atliekas šalinti tik Europos Sajungos reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose	
Komentaras: Mišrios komunalinės atliekos vežamos į Šiaulių regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną Šiaulių raj., Jurgeliškių k. 9, Šiaulių rajonas				
3.	84.3.	Seni są-vartynai	Iki 2011 m. pabaigos uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus	Igyvendinta 2013 metais.
Komentaras: Igyvendinant ES finansuojamą Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo projekto pirmajį etapą uždaryti ir sutvarkyti mažieji sąvartynai: 17 mažieji sąvartynai (šiukslynai) Joniškio rajone: Alsių, Bikaičių, Dargių, Darginių, Daukšių, Dvariukų, Gasčiūnų, Joniškio / Tubinų, Kirnaičių, Mileikių / Padirvoniu, Plikiškių, Renigų, Spirakių, Stungių (du), Trumpančių, Žukančių; Igyvendinant projektą „Šiaulių regiono senų sąvartynų ir šiukslynų uždarymas“ uždarytas ir sutvarkytas (iki 2013 m.) 1 sąvartynas - Joniškio miesto sąvartynas.				
4.	84.5	Atliekų perdirbi-mas ir panaudo-jimas	Iki 2013 m. paruošti perdirbti ar kitaip naudoti ne mažiau kaip 50 proc. komunalinių atliekų; užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus.	Neigyvendinta.
Komentaras: 2013 m. perdirbta / panaudota 19 proc. komunalinių atliekų. Ateityje užduotis bus igyvendinama Šiaulių regiono mastu, kuriant bendrą atliekų tvarkymo infrastruktūrą. ŠRATC igyvendina ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“.				
5.	98.4	Šalinimas tik apdro-rotų at- liekų	Ne vėliau kaip nuo 2013 m. sąvarty-nuose šalinti tik apdrootas, t. y. išrū-šiavus likusias, netinkamas perdirbti ar kitaip naudoti, atliekas	Neigyvendinta. 2013 metais nebuvo igyvendinta.
Komentaras: Užduotis bus igyvendinama Šiaulių regiono mastu, kuriant bendrą atliekų tvarkymo infrastruktūrą. Dėl susiklosčiusių aplinkybių planuoto mechaninio biologinio įrenginio Šiaulių regione nebus. 2013 metais gegužės mėnesį Aplinkos ministras patvirtino, kad skirs finansavimą mechaninio rušiavimo įrenginiui, kuris atskirs BSA iš bendro mišrių komunalinių atliekų srauto ir vėliau bus perdirbtos. Planuojamo įrenginio metinis pajėgumas bus nustatytas tolesniuose etapuose.				
6.	98.2.1 98.2.1.2 98.2.1.3	Antrinių žaliaivų surinkimasis ir aikštelių plėtra	Parengti ir (ar) patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas gyvenamuosiuose daugiaubučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliaivų surinkimo konteinerių aikštelię 800 gyventojų gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliaivų surinkimo konteinerių	Igyvendinta.

			aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba išvažiavimo į juos	
Komentaras: Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schema patvirtinta 2011 m. kovo 17 d. Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-244. 2014 m. vasario 26 d. Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr.A-208, nauja redakcija patvirtintas Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo vietų sąrašas. Joniškio rajone antrinių žaliavų konteinerių aikštelių yra 135 (aikštelių sąrašas su adresais patalpintas ŠRATC tinklapyje), o įskaitant 3 atliekų priėmimo punktus ir DGASA viso 139 kuriose gyventojai gali rūšiuoti atliekas. Viena aikštėlė tenka 190 gyventojų. Antrinėms žaliavoms (stiklui, popierui, plastikui) surinkti naudojami 1,5 ir 1,6 m ³ (stiklui) 1,6 m ³ (popierui), 1,6 m ³ (plastikui) talpos konteineriai. Laikoma, kad aukščiau nustatytos užduotys pilnai įgyvendintos.				
7.	98.3	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aukštėlė (DGASA)	Iki 2009 m. užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldu, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinų atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštėlė 50 tūkst. gyventojų, taip pat šios atliekos surenkamos ir kitokiais būdais (pvz., apvažiuojant turėtojus).	Įgyvendinta 2013 metais.
Komentaras: Joniškio rajone įrengta didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštėlė, adresu Bariūnų k., Saugėlaukio sen. (esamo atliekų priėmimo punkto praplėtimas), DGASA įrengta ir pradėta eksploatuoti 2013 II ketvirtyje.				
8.	101. 102. 4 priedas	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotys Joniškio rajono teritorijoje: ne daugiau kaip 3261 tonų – 2014-2015 metams; 2935 tonų – 2016-2017 m.; 2609 tonų – 2018-2019m.; 2283 tonų – nuo 2020 m.	Joniškio rajone BSA užduotys yra įgyvendinamos nuo 2010 metų, organizuojant atskirą žaliajų atliekų surinkimą nuo 2010 m. liepos mėnesio. Nuo 2012 metų įdiegiamos papildomas priemonės (išdalintos kompostavimo dėžės ir konteineriai) individualių namų savininkams, sumažins BSA kiekį šalinamą sąvartyne.
9.	103 104.1 106.2.2	Žaliajų atliekų tvarkymas	Atskirai surinktos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos turi būti perdibamos arba kitaip naudojamos. „Žaliasios atliekos“, t. y. sodų, parkų ir želdynų tvarkymo biologiškai skaidžios atliekos, turi būti surenkamos ir apdorojamos kompostavimo įrenginiuose. Turi būti skatinamas ir individualus „žaliajų atliekų“ kompostavimas. Savivaldybės iki 2010 m., atsižvelg-	Užduotis įgyvendinta.

			damos į regioną bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas.	
Komentaras: Žaliosios biologiškai skaidžios atliekos šiuo metu Joniškio rajone surenkamos iš Joniškio ir Žagarės miestų gyventojų ir vežamos į Joniškio rajono žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelię esančią Bariūnų k., Saugėlaukio sen. kompostuojamą žaliųjų atliekų metinis kiekis – 1088 t.				
			Skatinimo priemonės taikomos gyventojams, gyvenantiems individualiuose namuose ir ŠRATC įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“. 2012-2013 m. laikotarpiu Joniškio rajono gyventojams buvo išdalinta 600 litrų talpos 2986 kompostavimo dėžių ir 1992 konteinerių skirtų rūšiuoti žaliąsiems atliekams. Vertinama, kad konteineriais surenkama ir dėžėse kasmet bus sukompostuojama apie 3450 tonų biologinių atliekų (biologiškai skaidžios sodų ir parkų atliekos (šakos, lapai, žolė), namų ūkių maisto ir virtuvės atliekos) srautas.	
10.	99	Specifi nių komunalinių atliekų surinkimas	Specifinių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu. Papildančių sistemų diegimas	Įgyvendinta.
Komentaras: Šias atliekas gyventojai privalo atskirti nuo kitų komunalinių atliekų. Didžiosios bei specifinės atliekos Joniškio rajone iš atliekų turėtojų surenkamos apvažiavimo būdu organizuojant 2 kartus (rudenį ir pavasarį) per metus (Atliekų surinkimo grafikai patalpinti ŠRATC tinklalapyje). Papildančią sistemą Joniškio rajone įdiegusios įmonės: VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“ ir asociacija „EEPA“.				

25 Lentelė. Valstybinio atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo vertinimas

Vertinimo kriterijai	Joniškio rajonas	Būklė
Kiek gyventojų, gauna geros kokybės prieinamą viešąjį komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą (procentais).	100	Labai gera
Kiek įrengta Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančių regioninių sąvartynų, kokia sąvartynų statybų eiga.	1	Labai gera
Kiek uždaryta aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančių sąvartynų.	visi	Labai gera
Kiek perdirbtą ar kitaip panaudota komunalinių atliekų (visų per metus susidariusių komunalinių atliekų (procentais).	19	Bloga
Biologiškai skaidžių atliekų šalinimas	2279	Gera

3 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMO PROGNOZĖS PLANUOJAMU LAIKOTARPIU (2014-2020 M.)

Šiame skyriuje pateikta Joniškio rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus prognozė paremta 2011 metų duomenimis apie gyventojų skaičių, bei statistiniuose duomenyse matomus gyventojų skaičiaus pokyčius (2.2 skyrius), kurių bendrosios tendencijos rodo 1,8 proc. metinį gyventojų skaičiaus mažėjimą. Gyventojų skaičiaus prognozių rezultatai pateikti sekančioje lentelėje.

26 Lentelė. Gyventojų skaičiaus prognozė 2013-2020 metams

Rajonas	Metai	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Joniškio rajono savivaldybė	Miestas	11.600	11.391	11.186	10.985	10.787	10.593	10.402	10.215
	Kaimas	14.976	14.756	14.540	14.328	14.119	13.915	13.714	13.516
	Viso	26.576	26.147	25.726	25.312	24.906	24.507	24.116	23.731

Remiantis šiais skaičiavimais daroma prielaida, kad bendras gyventojų skaičius Joniškio rajone mažės.

Susidarančių atliekų kiekis 2014-2020 metais priklausys ne tik nuo gyventojų skaičiaus kitimo, bet ir ekonomikos augimo ir vartojimo pokyčių, prekių suvartojimo, ir bendrojo vidaus produkto (BVP), bei kitų makroekonomininių rodiklių raida. Finansų ministerijos 2013 metų balandžio mėnesio duomenimis numatomas bendro vidaus produkto (toliau – BVP) augimas: 2014 metais – 3,4 proc., 2015 metais – 4,3 proc., o nuo 2016 metų – 4,0 proc..

Atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijas, Finansų ministerijos prognozuojamas BVP ir vartojimo kitimo tendencijas, numatomi trys ekonominio augimo scenarijai, nuo kurių priklausys komunalinių atliekų susidarymas Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje:

- › *mažo ekonominio augimo („pesimistinis“) scenarijus*: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planavimo laikotarpiu mažės 0,5 proc./gyv.;
- › *vidutinio ekonominio augimo („realistinis“) scenarijus*: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planavimo laikotarpiu kasmet didės 1 proc./gyv., palyginus su praėjusiais metais;
- › *didelio ekonominio augimo („optimistinis“) scenarijus*: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planuojamu laikotarpiu kasmet didės 2 proc./gyv., palyginus su praėjusiais metais.

Informacija apie prognozinius komunalinių atliekų susidarymo kiekius 2014-2020 m. pagal skirtingus ekonominio augimo scenarijus pateikta 27 lentelėje:

27 Lentelė. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė tonomis per metus

Augimo procentas/metai	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mažo ekonominio augimo („pesimistinis“) scenarijus	9410	9970	10005	10041	10077	10113	10150	10188
Vidutinio ekonominio augimo („realistinis“) scenarijus		10019	10055	10091	10127	10164	10201	10238
Didelio ekonominio augimo („optimistinis“) scenarijus		10119	10154	10191	10227	10264	10302	10340

Šiame plane, atsižvelgiant į VSATP prognozes, laikoma, kad komunalinių atliekų susidarymo kiekis didės vidutiniškai 1 proc. (vidutinio ekonominio augimo („realistinis“) scenarijus) per metus, tačiau atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus mažėjimą, bendras susidarančių komunalinių atliekų kiekis išliks panašus.

28 Lentelė. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė (tonomis)

4 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TISSLAI, UŽDAVINIAI IR UŽDUOTYS 2014-2020 M.

Joniškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, tikslai ir uždaviniai iki 2020 m. nustatyti vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintu Valstybiniu atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planu.

Plėtojant Joniškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama taikyti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą:

- › Atliekų prevencija;
 - vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, mažinti kenksmingų medžiagų kiekį medžiagose ir produkuose, naudoti produktus pakartotinai ar prailginti jų gyvavimo ciklą, taip sumažinant neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai.
- › Atliekų paruošimas naudoti pakartotinai;
 - tikrinant, valant ar taisant parengti atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo.
- › Atliekų perdirbimas;
 - naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti ir taip mažinti gamtinių ir kitų ištaklių naudojimą.
- › Atliekų kitoks naudojimas;
 - naudoti atliekas Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nurodytais būdais (išskyrus perdirbimą) ir taip mažinti atliekų keliamą pavoju aplinkai ir visuomenės sveikatai, gamtinių ir kitų ištaklių naudojimą, sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį.
- › Atliekų šalinimas;
 - Atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbtai ar kitaip naudoti, leidžiama šalinti tik atliekų šalinimo įrenginiuose, įrengtuose ir eksploatuojamuose pagal teisės aktų reikalavimus.

Laikantis nustatytu atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo, pirmiausia turi būti vengiama atliekų susidarymo ir taikomos kitos atliekų prevencijos priemonės, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, paruošiamos naudoti pakartotinai, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

4.1 Komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė

Žemiau pateikta Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė.

Stiprybės
Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje įvesta Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą, kas įgyvendino principą „teršėjas moka“
Visos susidariusios komunalinės atliekos yra surenkamos ir sutvarkomos (paslauga teikiama 100 proc. savivaldybės teritorijos fizinių asmenų ir 100 proc. juridinių asmenų)

Visos surinktos Joniškio rajone mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiam regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne Jurgeliškių k. 9 (buves - Aukštrakių k.), Šiaulių raj.
Joniškio rajone uždaryti ir rekultivuoti visi ES reikalavimų neatitinkantys sąvartynai
Įdiegtas Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano reikalavimus atitinkantis antrinių žaliau surinkimo aikštelių, APP ir DGASA tinklas
Didėja gyventojų rūšiuojamų antrinių žaliau kiekiai
Irengta žaliajų atliekų kompostavimo aikštélé
Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., žaliosios, didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekos
Vykdomas specifinių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu
Joniškio rajone įdiegtos papildančios sistemos
Pradėtas įgyvendinti ES finansuojamas projektas Šiaulių regione biologiškai skaidžių atliekų ir antrinių žaliau tvarkymo infrastruktūrai sukurti
Silpnybės
Neesant komunalinių atliekų apdorojimo įrenginių, didžioji dalis komunalinių atliekų (apie 88 proc. nuo susidarančių) patenka į sąvartyną
Antrinių žaliau rūšiavimas kolektyviniais konteineriais neefektyvus
Esama vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskatina namuose rūšiuoti atliekas ir mažinti komunalinių atliekų susidarymo kiekius
Gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimas nėra užtikrinamas nacionaliniu mastu ir tai įtakoja antrinių žaliau surinkimo paslaugos teikimo kokybę
Fizinių asmenų mokumas siekia 64 proc., o juridinių asmenų – 81 proc. (nuo išsiųstų mokėjimo pranešimų (su skola))
Nepakankama atliekų apskaitos kontrolė - gamybos procesuose susidarančios atliekos dažnai patenka į mišrių komunalinių atliekų srautą ir tai didina bendrus komunalinių atliekų kiekius
Esamų informavimo priemonių nepakanka visuomenės švietimui atliekų tvarkymo klausimais
Galimybės
Sukūrus detalesnę vietinės rinkliavos / atliekų turėtojų duomenų bazę ir tikslsnę atliekų apskaitą, galimybės tobuleinti apmokestinimo už komunalinių atliekų tvarkymą sistemą, siekiant paskatinti gyventojus rūšiuoti antrines žaliavas, pakuočias atliekas ir žaliąsias atliekas
ES fmansinė parama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrai: didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėms, biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrai
Pasirašomas sutartis su GIA dėl pakuočių atliekų surinkimo, bei gamintojų atsakomybės principo įgyvendinimas teigiamai įtakos šalinamų atliekų kieko mažėjimą
Nuo 2015 metų diegiama konteinerių identifikavimo sistema žymiai pagerins atliekų apskaitą ir tuo pačiu skatins gyventojus labiau rūšiuoti antrines žaliavas
Diferencijuotos rinkliavos įvedimas skatins gyventojus rūšiuoti antrines žaliavas ar kitas specifines atliekas
Grėsmės
Visuomenės aplinkosauginis sąmoningumas nebus pakankamas ir rūšiuotų atliekų kiekiai augs nepakankamai, kad būtų užtikrintos komunalinių atliekų naudojimo užduotys
Laiku nepastačius regioninio mechaninio apdorojimo įrenginio nebus laiku įvykdytos biologiškai skaidžių ir kitų atliekų tvarkymo užduotys
Diegiant naują komunalinių atliekų infrastruktūrą, brangs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos ir reikės didinti vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą dydį

4.2 Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymo prioritetai ir kryptys 2014-2020 metų laikotarpiu

Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymo prioritetai ir kryptys 2014-2020 metų laikotarpiu yra:

- › sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekį;
- › užtikrinti atliekų tvarkymo prioritetų eiliškumo įgyvendinimą;
- › išplėtoti atskiro atliekų surinkimo sistemą;
- › užtikrinti visuotinę atliekų surinkimo paslaugą.

Siekiant sumažinti atliekų šalinimą sąvartynuose ir įgyvendinti atliekų tvarkymo prioritetų eiliškumą, būtina sukurti reikiama komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, pradedant atskiro atliekų surinkimo priemonėmis, baigiant atliekų mechaninio biologinio apdorojimo, atskirai surinktų biologiškai skaidžių atliekų anaerobinio apdorojimo ir likusių po rūšiavimo, netinkamų perdirbimui, atliekų naudojimo energijai gauti įrenginiais.

4.3 Joniškio rajono savivaldybei nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintu Valstybinių atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planu nustatomos kiekybinės Joniškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, pateiktos 29 lentelėje.

29 Lentelė. Valstybiname atliekų tvarkymo plane (planavimo laikotarpis 2014-2020 m.) nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planas (patvirtinta LRV 2014 m. balandžio 16d., Nr. 366, paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989)	Kiekybinė užduotis Joniškio rajonui
Kiekybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys		
230.1.	- iki 2020 metų užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 35 procentų savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos;	- iki 2020 metų užtikrinti, kad šalinimų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 3500 tonų;
230.2.	- iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);	- iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 4500 tonų;
230.3.	- iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);	- iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 6500 tonų;
236. 8 priedas	- užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos, neviršytų VATP numatytyų užduočių (žr. 3 stulpelį)	- nuo 2014 iki 2015 metais ne daugiau kaip 3261 tonos/metus ; - nuo 2016 iki 2017 metais ne daugiau kaip 2935 tonos/metus ; - nuo 2018 iki 2019 metais ne daugiau kaip 2609 tonos/metus ; - nuo 2020 metų ne daugiau kaip 2283 tonos/metus ;
230.4.	- užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popierius ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.	ne mažiau kaip 2000 tonų
Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir atskiro surinkimo sistemos plėtros užduotys		
239.1	- iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gelių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokijų atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Atnaujintoje konteinerių aikštelių išdėstymo schemaje numatyti tokijų konteinerių reikalingumą
239.2.	- iki 2016 metų įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriama ir apdorojama arba perduodama tolimesniam apdorojimui biologiškai skaidi atliekų dalis;	Regioniniai mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai
239.3.	- iki 2019 metų įdiegti atskiro maisto / virtuvės atliekų surinkimo sistemą ir įrengti pakankamus pajęgumus atskirai surinktų maisto/virtuvės atliekų apdorojimui.	- iki 2019 metų įdiegti atskirą maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajęgumus atskirai surinktoms maisto / virtuvės atliekoms apdoroti, surenkant ne mažiau kaip 20 % šių atliekų
Atskiro atliekų surinkimo sistemos plėtros užduotys		
246.1.	- iki 2015 metų sausio 1 d. turėti parengtas ir patvirtintas konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktų reikalavimams antrinių žaliau surinkimui, jas atnaujinti;	- iki 2015 metų sausio 1 d. atnaujinti ir papildyti antrinių žaliau konteinerių aikštelių išdėstymo schemą
246.2.	- užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliaioms surinkti	

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planas (patvirtinta LRV 2014 m. balandžio 16d., Nr. 366, paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989)	Kiekybinė užduotis Joniškio rajonui
246.2.2.	(Joniškio rajone - ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelię 800 gyventojų);	
247.1.	- iki 2016 metų užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiaubčių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 150 metrų;	
247.2.	- iki 2018 metų užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiaubčių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 100 metrų;	
246.2.4.	- savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijoje įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelię prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos;	
246.3.	- pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešujų renginių metu;	
246.4.	- jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).	
248.1.	- užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne inažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelię 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip viena tokia aikštélė savivaldybės teritorijoje;	- užduotis įgyvendinta
248.2.	- ne mažiau kaip 2 kartus per metus užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu;	- užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiuojant ne mažiau kaip 2 kartus per metus;
249.	- savivaldybės turi užtikrinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) rūšiuojamajį surinkimą ir tai, kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemoje nebūtų atsisakoma iš gyventojų priiinti baterijų ir akumuliatorių atliekas;	- sutartyse su Gamintojų ir importuotojų asociacijomis nustatyti prievolę dėl šio kiekio (4 kg) surinkimo
250.	- savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštélėse;	
251.	- Savivaldybės ne rečiau kaip 2 kartus per metus turi pateikti visiems gyventojams išsamią informaciją apie pavojingųjų atliekų tvarkymą ir šią informaciją skelbti savivaldybės interneto svetainėje;	
252.	- savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiuojant ne rečiau kaip 2	

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planas (patvirtinta LRV 2014 m. balandžio 16d., Nr. 366, paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989)	Kiekybinė užduotis Joniškio rajonui
253.	kartus per metus; - savivaldybės, sudarydamos su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančią atliekų tvarkymo sistemą, turi siekti, kad pavojuingųjų atliekų srautai, kuriuos techniškai ir organizaciniu požiūriu galima surinkti, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojų, iрengiant specialius konteinerius jmonių, jstaigų ar organizacijų patalpose.	
245.8.	- savivaldybės, taikydamos įvairius atliekų surinkimo būdus ir priemones, privalo užtikrinti, kad jų valdomose komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, asmenims rūšiuojant atliekas jų susidarymo vietoje, atskirai būtų surenkamos tekstilės atliekos	- iki 2015 metų sausio 1 d. atnaujintoje antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemaje numatyti šių atliekų surinkimo konteinerių skaičių ir plėtrą
272.1. 272.2. 272.2.1 272.2.2 272.2.3 272.2.4 272.2.5	Pakuočių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad: 1) būtų sudarytos organizacinės ir (ar) techninės sąlygos kasmet surinkti ir panaudoti ne mažiau kaip 60 procentų pakuočių atliekų, skaičiuojant pagal patiekų vidaus rinkai pakuočių kiekį; 2) būtų sudarytos organizacinės ir (ar) techninės sąlygos kasmet surinkti ir perdirbti (išvežti / eksportuoti perdirbti) 55-80 proc. pakuočių atliekų, skaičiuojant pagal patieką vidaus rinkai pakuočių kiekį, atitinkamai pagal šias pakuočių medžiagas: - stiklinių – ne mažiau kaip 60 proc.; - popierinių ir kartoninių – ne mažiau kaip 60 proc.; - plastikinių – ne mažiau kaip 22,5 proc., skaičiuojant tik medžiagą, kuri vėl perdirbama į plastiką; - metalinių – ne mažiau kaip 50 proc.; - medinių – ne mažiau kaip 15 proc.	Nustatyti kiekybines pakuočių surinkimo užduotis sutartyse su GIA iki 2015 metų: - popieriaus PA - 10 kg/ gyventojui per metus; - plastiko PA -17 kg/ gyventojui per metus; - stiklo PA – 11 kg/ gyventojui per metus; - metalinės PA – 0,5 kg/ gyventojui per metus; iki 2020 metų surenkamų pakuočių atliekų kiekis turi būti ne mažesnis kaip: - popieriaus PA - 13 kg/ gyventojui per metus; - plastiko PA - 22 kg/ gyventojui per metus; - stiklo PA – 15 kg/ gyventojui per metus; - metalinės PA – 1 kg/ gyventojui per metus;
274.1. 274.2. 274.3.	- iki 2015 metų gruodžio 31 d. būtų surenkama ne mažiau kaip 4 kilogramai vienam gyventojui per metus buitinės elektros ir elektroninės įrangos atliekų arba toks pat kiekis elektros ir elektroninės įrangos atliekų, surinktų vidutiniškai per 3 ankstesnius metus, išreikštas svoriu, atsižvelgiant į tai, kuris yra didesnis; - nuo 2016 metų būtų surenkama ne mažiau kaip 45 proc. (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos, atsižvelgiant į elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patieką vidaus rinkai; - nuo 2020 metų būtų surenkama ne mažiau kaip 65 procentai (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos atliekų, skaičiuojant pagal elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patieką vidaus rinkai.	- iki 2015 metų surinkti 50 t EEĮ atliekų per metus; - nuo 2016 metų nemažiau kaip 45 % (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos, atsižvelgiant į elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patieką vidaus rinkai; - nuo 2020 metų būtų surenkama ne mažiau kaip 65 % (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos atliekų, skaičiuojant pagal elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patieką vidaus rinkai.

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planas (patvirtinta LRV 2014 m. balandžio 16d., Nr. 366, paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989)	Kiekybinė užduotis Joniškio rajonui
Visuotinės komunalinių atliekų tvarkymo gyventojams paslaugos užtikrinimas		
254.	Savivaldybės iki 2016 m. privalo užtikrinti, kad visiems jos teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešaja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga.	

4.4 Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės 2014-2020 metais

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame Valstybiname atliekų tvarkymo plane tikslais bei Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planu nustatomi šie Joniškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo 2014-2020 m. tikslai ir uždaviniai:

1 tikslas. Siekti, kad, augant pramonei, ekonomikai ir vartojimui, gamybos ir kitos ūkinės veiklos ir komunalinių atliekų susidarymas augtų lėčiau, o susidarančių atliekų kiekis neviršytų Europos Sąjungos valstybių narių vidurkio:

- › tobulinti atliekų tvarkymo srities teisės aktus;
- › didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti savivaldybių darbuotojų kvalifikaciją atliekų prevencijos srityje.

2 tikslas. Mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį, plėtojant racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą:

- › sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo pajėgumus;
- › plėtoti rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas.

3 tikslas. Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo sistemas. Šiam tikslui įgyvendinti numatomas uždavinys:

- › užtikrinti, kad visiems atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešaja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga.

4 tikslas. Tobulinti gaminių, pakuočių ir atliekų susidarymo bei tvarkymo apskaitos sistemą. Šiam tikslui įgyvendinti numatomas uždavinys:

- › tobulinti atliekų tvarkymo užduočių įvertinimo teisinį reguliavimą ir stiprinti atliekų tvarkymo metodinę bazę.

5 tikslas. Efektyvinti atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo ir atliekų tvarkymo užduočių vykdymo kontrolę. Šiam tikslui įgyvendinti numatomi tokie uždaviniai:

- › tobulinti atliekų tvarkymo sistemų efektyvumo ir duomenų patikimumo vertinimą;
- › griežtinti atsakomybę ir atskaitomybę už atliekų tvarkymą;
- › stiprinti gamintojų ir importuotojų bei jų organizacijų veiklos kontrolę.

6 tikslas. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti valstybės ir savivaldybės institucijų darbuotojų kvalifikaciją atliekų tvarkymo srityje. Šiam tikslui įgyvendinti numatomi tokie uždaviniai:

- › didinti visuomenės sąmoningumą atliekų tvarkymo srityje;
- › tobulinti valstybės ir savivaldybės institucijų darbuotojų kompetenciją atliekų tvarkymo klausimais.

4.5 Atliekų naudojimo ir perdirbimo užduotys

Pagrindinis dėmesys šiuo planavimo laikotarpiu yra skiriamas atliekų prevencijos, paruošimo pakartotiniams naudojimui bei perdirbimo skatinimui. Šių tikslų siekiama ne tik įgyvendinant technines priemones didinant atskirai surenkamą ir perdirbamą atliekų kiekius, bet ir stiprinant atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę bei šviečiant ir informuojant visuomenę.

30 lentelėje pateiktas Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano 2014-2020 metų Atliekų naujojimo ir perdirbimo kiekybinės užduotys remiantis Valstybiniu atliekų tvarkymo planu.

30 Lentelė. Prognozuojami komunalinių atliekų tvarkymo srautai pagal atliekų tvarkymo būdą Joniškio rajone bei Šiaulių regione 2014-2020 m., tonomis.

Komunalinių atliekų srautas	Atliekų tvarkymo būdas	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Susidarančių komunalinių atliekų kiekis, tonomis								
		10019	10055	10091	10127	10164	10201	10238
Atskirai surenkamos atliekos, tonomis								
Žaliosios atliekos	Kompostavimas	1395	1409	1423	1437	1451	1466	1481
		45,7%	45,6%	45,5%	45,5%	45,4%	45,4%	45,3%
Antrinės žaliavos, tame tarpe:	Perdirbimas	959	980	1001	1023	1046	1069	1093
		23,5%	24,0%	24,6%	25,1%	25,7%	26,2%	26,8%
Plastikų atliekos, iškaitant PPA	Perdirbimas	418	427	435	444	453	463	472
		31,8%	32,1%	32,5%	32,9%	33,2%	33,6%	34,0%
Popieriaus/kartono atliekos, iškaitant PPA	Perdirbimas	248	254	260	266	273	280	287
		16,5%	16,8%	17,2%	17,5%	17,9%	18,3%	18,7%
Stiklo atliekos, iškaitant PPA	Perdirbimas	274	280	286	292	298	305	312
		36,0%	37,6%	39,3%	41,2%	43,2%	45,3%	47,6%
Metalo atliekos, iškaitant PPA	Perdirbimas	19	20	20	21	21	22	23
		3,9%	4,0%	4,1%	4,2%	4,3%	4,4%	4,6%
EEĮ atliekos	Perdirbimas/naudojimas	39	51	51	62	74	72	95
		9,8%	12,8%	12,5%	15,4%	18,1%	17,7%	23,2%
Naudotos padangos	Perdirbimas/naudojimas	76	77	77	77	77	78	78
		84,8%	84,7%	84,7%	84,6%	84,6%	84,5%	84,5%
Atskiras maisto atliekų surinkimas	Kompostavimas, aerobinis pūdymas					484	490	497
						20,0%	20,0%	20,0%
I mechaninio apdorojimo įrenginius nukreipiamos mišrios komunalinės atliekos, tonomis								
Mišrios komunalinės atliekos	Apdorojimas	7232	7219	7219	7206	6709	6702	6671
		72,2 %	71,8%	71,5%	71,2 %	66,0 %	65,7 %	65,2%
Atskirtos mechaninio apdorojimo įrenginyje antrinės žaliavos, biologiškai skaidžios atliekos, tonomis								
Antrinės žaliavos, tame tarpe:	Perdirbimas			1365	1357	1349	1341	1332
Plastikų atliekos	Perdirbimas			489	492	493	495	497
Popieriaus/kartono atliekos	Perdirbimas			501	501	501	500	500
Stiklo atliekos	Perdirbimas			176	167	157	147	137
Metalo atliekos	Perdirbimas			198	198	198	198	198
Biologiškai skaidžios atliekos	Kompostavimas			2636	2654	2284	2297	2310
I atliekų deginimo, išgaunant energiją, įrenginius patenkančios komunalinės atliekos, tonomis								
Kietasis atgautasis kuras (KAK)	Naudojimas			1248	1244	1239	1235	1230
				17%	17%	18%	18%	18%
I atliekų šalinimo įrenginius (sąvartyną) patenkančios komunalinės atliekos, tonomis								
Naudojimui netinkamios atliekos	Šalinimas	7232	7219	1969	1951	1836	1830	1799
		72,2%	71,8%	19,5%	19,3%	18,1%	17,9%	17,6%

31 Lentelė. Valstybinio atliekų plano įgyvendinimas Joniškio rajono savivaldybėje 2014 - 2020 metais

Viso susidaro	Metai	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Susidarančių komunalinių atliekų kiekis, t		10019	10055	10091	10127	10164	10201	10238
iki 2020 metų užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 35 procentų savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus	procentais			20%	19%	18%	18%	18%
BSA šalinimas 2014 - 2015 metais ne daugiau kaip 3261 tonos/metus	tonos	3252	3274					
BSA šalinimas - 2016 - 2017 metais ne daugiau kaip 2935 tonos/metus	tonos			659	663			
BSA šalinimas - 2018 - 2019 metais ne daugiau kaip 2609 tonos/metus						571	574	
BSA šalinimas - nuo 2020 metų ne daugiau kaip 2283 tonos/metus	tonos							578
užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirlinti	procentai	24%	24%	89%	89%	89%	89%	90%
iki 2015 metu gruodžio 31 d. būtų surenkama ne mažiau kaip 4 kilogramai vienam gyventojui per metus buitinės elektros ir elektro-ninės įrangos atliekų	Kg/ gyventojui	2	3	4	4	4	4	4

4.5.1 Atliekų tvarkymo infrastruktūros įrengimas

Esamos infrastruktūros geros būklės palaikymas, eksploatavimas.

Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje susidariusioms atliekoms tvarkyti yra eksploatuojami trys atliekų priėmimo punktai, dideliu gabaritu atliekų surinkimo aikštelė, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė. Atliekos šalinamos Šiaulių regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne. Joniškio rajone vykdoma uždarytų sąvartynų priežiūra.

Visos APP Joniškio rajone dirba nustatytomis darbo valandomis, taip užtikrinama pristatomų atliekų kontrolė ir tvarka punkte. ŠRATC siūlymu reikalinga efektyvinti APP tinklą, tai yra kur matomas poreikis praplėsti ar uždaryti veikiančius APP. Tačiau APP praplėtimui reikalingi papildomi kaštai. APP uždarymas gali išakoti nelegalų atsikratymą atliekomis pamškėse, pakelėse be to per APP sistemą sudarytos geresnės sąlygos rūšiuoti atliekas, platesnis atliekų tvarkymo inžinerinės infrastruktūros paskirstymas rajone.

Remiantis aukščiau išdėstytais argumentais: *Joniškio rajono savivaldybė turi priimti sprendimą dėl Atliekų priėmimo punktų eksploatavimo ar jų praplėtimo ar uždarymo.*

Planuojamas Šiaulių regiono MBA įrenginys.

Tikimasi, kad 2014-2020 metų vykdymo laikotarpiu Šiaulių regione bus pradėtas eksploatuoti regioninis mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginys. MBA įrenginio veikimo pradžia numatyta 2015 m. rugėjo pabaigoje. Šių įrenginių pajėgumai pilnai leis pasiekti VATP užduotis.

4.5.2 Antrinių žaliaivų tvarkymas

Planuojami sutvarkyti antrinių žaliaivų ir pakuočių atliekų kiekiai, įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones, 2014-2020 metų laikotarpiu pateikti žemiau esančioje lentelėje. Planuojama, kad surenkamų antrinių žaliaivų ir pakuočių atliekų kiekiai kiek-vienais metais didės 3 procentais.

32 Lentelė. Antrinių žaliaivų tame tarpe ir pakuočių atliekų surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kiekis, surinktas antrinių žaliaivų konteineriuose	371	375	379	383	386	390	394
Kiekis, surinktas atliekų priėmimo punktuose	13	13	13	13	13	13	14
Kiekis, surinktas dideliu gabaritu atliekų surinkimo aikštelėje	2	2	2	2	2	2	2
Pakuočių atliekų surinkimas iš individualių namų	573	590	608	626	645	664	684
Kiekis perdirbtas MBA	0	0	1365	1357	1349	1341	1332
Kiekis patenkantis į KAK	0	0	1248	1244	1239	1235	1230
Viso: tonomis	959	980	3615	3624	3634	3645	3655
procentais	23,52%	24,03%	88,67%	88,92%	89,18%	89,43%	89,70%

Lentelėje nurodytoms kiekybinėms užduotims pasiekti savivaldybė turi prisuumti įsipareigojimus ir vykdyti šiame plane numatytas užduotis.

Atsižvelgiant į tai, kad Joniškio rajone infrastruktūra yra pilnai sukurta, siekiant įgyvendinti šiam plane nurodytus tikslus (kiekius) didesnis dėmesys turi būti skiriamas visuomenės informavimui ir švietimui bei taikant ekonominius svertus (diferencijuotos jėmokos už komunalinių atliekų tvarkymą įvedimas). Visuomenės informavimo ir švietimo užduotis savivaldybė turi pavesti vykdyti komunalinių atliekų surinkėjams, kitiems atliekų tvarkytojams bei GIA, įtraukiant šiuos reikalavimus į sutartis su atliekų tvarkytojais.

Pakuotės atliekų atskiro surinkimo vystymas ir organizavimas

Siekiant įvykdyti pakuotės atliekų tvarkymo užduotis Joniškio rajono savivaldybė turi:

- *organizuoti pakuotės atliekoms surinkti skirtų konteinerių išdalinių, (trūkstamas konteinerių skaičius – 11597 konteineriai).*
- *Pasirašyti atnaujintą sutartį su gamintojų ir importuotojų asociacija/-omis. Sutartyje turi būti įtrauktos užduotys nurodytos žemiau esančioje lentelėje.*

33 Lentelė. Užduotys ir terminai įtraukiami atnaujintoje sutartyje su GIA.

Iki 2015 metų	Iki 2020 metų
GIA lėšomis aprūpinti individualių namų savininkus pakuotės atliekų surinkimo konteineriais (11597 vnt.)	GIA lėšomis nuolat atnaujinti susidėvėjusius pakuotės atliekoms surinkti skirtus konteinerius, naujais konteineriais aprūpinti naujų individualių namų savininkus
Surenkamų pakuotės atliekų kiekis turi būti ne mažesnis kaip:	
Popieriaus PA - 10 kg/ gyventojui per metus; Plastiko PA - 17 kg/ gyventojui per metus; Stiklo PA - 11 kg/ gyventojui per metus; Metalinės PA – 0,5 kg/ gyventojui per metus;	Popieriaus PA - 13 kg/ gyventojui per metus; Plastiko PA - 22 kg/ gyventojui per metus; Stiklo PA - 15 kg/ gyventojui per metus; Metalinės PA – 1 kg/ gyventojui per metus;

Įvertinus 2014-2015 metais surenkamų PA kiekius Joniškio rajono savivaldybė turi patikslinti PA surinkimo užduotis 2016 - 2020 metams *gamintojų ir importuotojų asociacijai/-oms*, tam kad būtų surenkami realūs šių atliekų kiekliai ir įgyvendintos šio plano užduotys.

Antrinių žaliau konteinerių išdėstymo schemas atnaujinimas iki 2015 metų. Reikalavimai schemas atnaujinimui išdėstyti žemiau esančioje lentelėje.

34 Lentelė. Reikalavimai schemas atnaujinimui.

Iki 2015 sausio 1 d.
daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliau surinkimo konteinerių aikštelių 800 gyventojų
daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliau surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 150 metrų
numatyti tekstilės atliekoms surinkti skirtus konteinerius praplečiant antrinių žaliau aikštėles
įvertinti esamas ir numatyti naujas aikštėles antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose
įvertinti esamas ir numatyti naujas aikštėles skirtas antrinėms žaliavoms surinkti gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose
sodų ir garažų bendrijose įvertinti kiekvienos trūkstamos aikštelių tikslumą ir patikslinti trūkstamų aikštelių skaičių

Schemoje nurodytomis esamoms ir numatytomis aikšteliems turi būti parengti techniniai projektai, vėliau aikštelių privalo būti įrengtos, jose pastatyti konteineriai.

2016-2020 metais savivaldybė turi atsižvelgti į galimus teisės aktų pakeitimus ir pagal poreiki atnaujinti konteinerinių aikštelių schemas bei konteinerių antrinių žaliau surinkimui kiekj.

4.5.3 Biologiškai skaidžių, tame tarpe žaliujų atliekų bei maisto atliekų, tvarkymas

Planuojami sutvarkyti biologiškai skaidžių atliekų kiekių 2014-2020 metų laikotarpiu pateikti žemiau esančioje lentelėje.

35 Lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų tame tarpe ir maisto (virtuvės) sutvarkymas/surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinimus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kiekis, sukompostuotas kompostavimo dėžėse (namudinis kompostavimas)	273	275	278	281	284	287	289
Kiekis, sukompostuotas kompostavimo aikšteliėje	1122	1133	1145	1156	1168	1179	1191
Maisto (virtuvės) atliekų kiekis, surinktas konteineriais					484	490	497
Kiekis, atskirtas ir su kompostuotas MBA įrenginiuose			2636	2654	2284	2297	2310
Viso: tonomis	1395	1409	4059	4091	4220	4254	4288
procentais	30,02%	30,09%	86,03%	86,05%	88,08%	88,10%	88,13%

Dalis Joniškio rajone susidarančių biologiškai skaidžių atliekų bus kompostuojamos jų susidarymo vietoje. Iš esmės tai gali atlikti beveik visi privatūs namų ūkiai, turintys nuosavą sklypą su sodu. Skaičiuojama, kad 100 m² sodo užtenka 1 m² ploto kompostavimo vietas.

Trūkstamas žaliujų (maisto) atliekų konteinerių skaičius Joniškio rajone pateikiamas žemiau esančioje lentelėje.

Maisto atliekoms	Konteinerių kiekis, vnt.
Joniškio rajono savivaldybės teritorija	3616

Individualus biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas leis vidutiniškai sumažinti patenkančių biologiškai skaidžių atliekų apie 800 tonų per metus. Kompostavimui tinkta visos augalinės atliekos iš sodo ir daržo (šakos, žolė, lapai) bei augalinės kilmės maisto ruošimo atliekos. Dėl higienos sumetimų namų sąlygomis draudžiama kompostuoti mėsą ir virtą maistą. Taip pat, namudiniams kompostavimui netinka gyvos šaknys bei daigios sėklas, kadangi dėl pakankamai žemos temperatūros jos pilnai nesuya. Iprastas vieno namų ūkio kompostavimo našumas siekia 0,5 - 1 m³.

Technologiskai namudinis kompostavimas yra labai nesudėtingas: virtuvės ir sodo atliekos yra patalpinamos į medinę ar plastmasinę kompostavimo talpą ar aptvarą. Šakos ir krūmai turi būti susmulkiinti. Maždaug kartą per metus kompostavimo talpa/aptvaras yra ištuštinamas ir kompostas yra persijojamas. Likusi neatsisijojusi dalis gražinama atgal į komposterį kompostavimui kitiems metams. Tokiu būdu gaujama 350 - 450 kg/t patalpintos medžiagos aukštos kokybės komposto, pasižyminčio mažu teršalų kiekiu (pvz. sunkiųjų metalų ar kt. pavojingų cheminių junginių).

Įmonės, kurios užsiima gatvių, parkų ir kitų žaliujų zonų priežiūra, bei kitos įmonės, kurių veikloje susidaro tokios atliekos, susidarančias žaliąsias atliekas šalina nuotekų dumblo kompostavimo aikšteliėje, arba tokios įmonės įsirengia aplinkosauginius reikalavimus atitinkančius kompostavimo įrenginius, arba nau-

dojasi kitų įmonių kompostavimo įrenginiai. Sąnaudos, tenkančios šių atliekų tvarkymui, yra jutraukiamos į šių įmonių paslaugų įkainius.

Sklandus ir nenetrūkstamas esamos atliekų tvarkymo infrastruktūros eksploatavimas. Joniškio rajone biologiškai skaidžios, tame tarpe žaliosios atliekos tvarkomos, naudojant esamą rajoninę atliekų tvarkymo infrastruktūrą: DGASA, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelię. Savivaldybė kartu su ŠRATC turi užtikrinti sklandų šių įrenginių darbo organizavimą.

Žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas ir diegimas iki 2015 metų

Tuo tikslu savivaldybė turi:

- *Užtikrinti, kad būtų išdalintos žaliųjų atliekų kompostavimo dėžės ir atskiro surinkimo konteineriai individualių namų savininkams.*
- *pateikiant gyventojams/sodų bendrijoms kompostavimo dėžes arba taikant skatinimo priemones, gyventojams/sodų bendrijoms įrengiant individualaus kompostavimo priemones savo lėšomis.*

Žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas iki 2020 metų

Tuo tikslu savivaldybė turi:

- *Užtikrinti pastovų trūkstamų žaliųjų atliekų kompostavimo dėžių ir atskiro surinkimo konteinerių pateikimą individualių namų savininkams.*
- *Pagal poreikį teikti gyventojams/sodų bendrijoms kompostavimo dėžes arba taikyti skatinimo priemones, gyventojams/sodų bendrijoms įrengiant individualaus kompostavimo priemones savo lėšomis.*

Šios užduoties įgyvendinimas turi būti pavestas komunalinių atliekų tvarkytojui, papildant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos sutartį.

Maisto atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas ir diegimas

Tuo tikslu savivaldybė turi:

- *Savarankiškai arba su kita savivaldybę ar viso regiono mastu parengti Galimybų studiją, kurioje turi būti techninis ir ekonominis tokios maisto atliekų surinkimo sistemos įdiegimo įvertinimas;*
- *Savarankiškai arba su kita savivaldybe ar viso regiono mastu parengti techninį projektą arba pirkimo dokumentus (pagal FIDIC Geltoną knygą) tokų įrenginių statybai;*
- *Savarankiškai arba su kita savivaldybe ar viso regiono mastu paskelbti konkursą įrenginių statybai bei maisto atliekų surinkimui.*
- *Iki 2019 metų pradėti atskiro maisto atliekų surinkimą.*

Reikia atkreipti dėmesį, kad atskiro maisto atliekų surinkimo prievolė yra nustatyta pačioms įmonėms (viešojo maitinimo ir kitos įstaigos). Atskiras biologiškai skaidžių atliekų surinkimas iš gyventojų yra problemiškas dėl sekančių priežasčių: atskirų konteinerių daugiaubčių namų kvartaluose išdėstyti; surenkamų atliekų kokybė (užterštumas kitomis atliekomis); didelė atskiro atliekų surinkimo kaina; maža tikimybė surinkti reikalaujamą biologiškai skaidžių atliekų kiekį, ypač ne miesto teritorijoje, o surinkus - dar labiau padidėję transportavimo kaštai; higieninės aplinkos problemas.

Optimaliausias variantas įdiegti atskirą biologiškai skaidžių atliekų surinkimą, ypatingai iš vietų kur tokii atliekų susidaro didesni kiekieji, yra apjungti įmonių diegiamas biologiškai skaidžių atliekų (maisto atliekų) tvarkymo sistemas kartu su galimu atskiru biologiškai skaidžių atliekų surinkimu iš gyventojų, tvarkymo kaštus dengiant (pilnai ar dalinai) privačiomis lėšomis.

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas ir diegimas iki 2020 metų

Tuo tikslu savivaldybė turi:

- iki 2016 metų kartu su ŠRATC bei kitomis savivaldybėmis įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskirama ir apdorojama arba perduodama tolimesniam apdorojimui biologiškai skaidi atliekų dalis;
- nuo 2016 metų kartu su ŠRATC bei kitomis savivaldybėmis pradeti eksploatuoti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, taip pilnai įgyvendinant plano užduotis biologiškai skaidžių atliekų šalinimo mažinimui.

4.5.4 Specifinių atliekų tvarkymas

Planuojami sutvarkyti specifinių atliekų kiekiei 2014-2020 metų laikotarpiu pateikti žemiau esančioje lentelėje.

36 Lentelė. Specifinių atliekų sutvarkymas/surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinimus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones.

Komunalinių atliekų srautas		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pavojingų atliekų tvarkymo kiekiei	tonos/metus	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,31	0,31
Elektros ir elektroninės įrangos (EEĮ) atliekų tvarkymo kiekiei	tonos/metus	39,2	51,5	50,6	62,3	73,5	72,3	94,9
Naudotų padangų tvarkymo kiekiei;	tonos/metus	76,5	76,7	76,9	77,1	77,4	77,6	77,8
Didelių gabaritų atliekų (baldų ir kt.).	tonos/metus	35,2	35,3	35,4	35,5	35,6	35,7	35,8
Statybinės atliekos	tonos/metus	234,4	235,1	235,8	236,5	237,2	237,9	238,7
Statybines su asbestu	tonos/metus	47,1	47,3	47,4	47,6	47,7	47,9	48,0

Joniškio rajono savivaldybėje specifinių atliekų tvarkymo organizavime turi būti naudojamos šios priemonės:

Atskiro surinkimo paslaugos plėtimas. Atskiros statybos ir griovimo atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų atliekų (baterijų, akumuliatorių, transporto priemonių pavojingų atliekų, buitinės chemijos atliekų ir kita) surinkimo paslaugos teikimas.

Surinkimas ne mažiau kaip 2 kartus per metus. Pavojingų atliekų, didelių gabaritų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu turi būti vykdomas ne mažiau kaip 2 kartus per metus.

Esamos infrastruktūros geros būklės palaikymas ir plėtra. Atliekų priėmimo punktų ir Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštélės geros būklės palaikymas, eksploatavimas, kad būtų sudarytos palankios sąlygos gyventojams pristatyti specifines atliekas.

Specifinių atliekų surinkimas turi būti plėtojamas savivaldybėje diegiant papildančias sistemas.

Turi būti plėtojama specifinių atliekų surinkimo konteinerių plėtra garažų bendrijose.

Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo organizavimas iki 2015 gruodžio 31 d. EEĮ atliekų turi būti surenkama ne mažiau kaip 4 kilogramai vienam gyventojui per metus (arba apie 96 tonos Joniškio rajone). Norint pasiekti šį tikslą, savivaldybė Sutartyse su Gamintojų ir importuotojų asociacija/omis nustatyti prievolę dėl šio kieko surinkimo.

Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo organizavimas nuo 2016 metų. Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimą ir tolesnį tvarkymą organizuoti taip, kad nuo 2016 metų būtų surenkama ne mažiau kaip 45 proc. (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos, priemonės šiam tikslui pasiekti- sutartyse su Gamintojų ir importuotojų asociacija/omis nustatyti prievolę dėl šio kieko surinkimo.

Tekstilės atliekų surinkimo organizavimas. Joniškio rajono savivaldybė iki 2015 metų sausio 1 d. atnaujintoje antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemaje turi numatyti šių atliekų surinkimo konteinerių skaičių ir plėtrą. Konteineriai tekstilės atliekomis turi būti išdėstyti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi tokius konteinerius yra tikslinga statyti (prie prekybos centrų, kitose vietose).

Konteineriai ir jų pastatymo vietas turi būti estetiski ir patogūs lankytojams, atitiki visuomenės sveikatos saugos reikalavimus. Mažesnėse savivaldybės gyvenvietėse, kur tokį konteinerių pastatymas ne ekonomiškas, savivaldybė turi įpareigoti atliekų tvarkytojus, teikti gyventojams specialius maišus šioms atliekomis rinkti bei taikyti šią atliekų surinkimą apvažiavimo būdu.

4.5.5 Ekonominių instrumentų taikymas

Tam kad Joniškio rajono savivaldybėje būtų įgyvendintos atliekų perdirbimo užduotys reikalinga taikyti atliekų perdirbimą ir naudojimą skatinančius ekonominius instrumentus:

- *Iki 2016 metų įvesti mokesčius už sąvartyne šalinamas atliekas ir mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose apdorojamas atliekas bei mokesčių už atliekų deginimo arba bendro atliekų deginimo įrenginiuose naudojamas energijai gauti atliekas;*
- *Iki 2016 metų parengti ir patvirtinti diferencijuoto mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą nuostatus.*

4.5.6 Teisinė dokumentų atnaujinimas

Tobulinant Joniškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos teisinę bazę, savivaldybė turi:

- *Iki 2014 m. gruodžio 31 d. patvirtinti savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo taisykles;*
- *Iki 2016 sausio 01 d. patvirtinti diferencijuotos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų pakeitimus.*

Už šiu dokumentų parengimą yra atsakingas Šiaulių RATC.

4.5.7 Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo plėtra

Siekiant gerinti komunalinių atliekų surinkimo kokybę, Joniškio rajono savivaldybė turi:

- *Pavesti komunalinių atliekų surinkimo operatoriui vykdyti mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus;*
- *Pavesti komunalinių atliekų surinkimo operatoriui vykdyti mišrių komunalinių atliekų kieko (normų) tyrimus;*
- *Vykdyti Operatorių veiklos priežiūrą;*
- *Priimti sprendimą dėl mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių ir (ar) kitų surinkimo priemonių identifikavimo sistemos įdiegimo ir paslaugos teikimo vykdant komunalinių atliekų surinkimo elektroninį identifikavimą.*

Papildyti esamą sutartį su komunalinių atliekų surinkėju, įtraukiant minimalius kokybės reikalavimus nurodytus Aplinkos Ministerijos dokumentuose.

4.5.8 Visuomenės informavimas

Atliekų mažinimas (prevencija) yra vienas iš svarbiausių atliekų tvarkymo tikslų. Atliekų prevencijos sėkmingam vykdymui būtina sąlyga, kad visi su atliekų tvarkymu susiję sprendimai būtų priimami, atsižvelgiant į jų poveikį susidarančių atliekų kiekiui. Regioniniu ir savivaldybių lygmeniu atliekų prevencijai įtakos turi visuomenės švietimas ir informavimas bei principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas. Atliekų mažinimui (prevencijai) įtakos turi ir antrinių žaliaivų, biologiškai skaidžių atliekų atskiras surinkimas.

Vykdomi visuomenės informavimą ir švietimą turi būti vykdomi sekantys uždaviniai:

- › Kiekvienais metais Joniškio rajono savivaldybės administracija parengia ir paskelbia vietinėje spaudoje bei savivaldybės internetiniame puslapyje ataskaitą apie komunalinių atliekų tvarkymą savivaldybės teritorijoje. Ataskaitoje pateikiami duomenys apie susidariusias, surinktas, panaudotas ir pašalintas komunalines atliekas, aplinkosauginį savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos įvertinimą, savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tikslus ir uždavinius kitiems metams ir tolimesniams laikotarpiui, planuojamas priemones komunalinių atliekų tvarkymo sistemai plėsti ir tobulinti.
- › Kiekvienais metais Joniškio rajono savivaldybės administracija kartu su VšĮ ŠRATC parengia visuomenės informavimo programą kitiems metams. Šioje programoje numatomos priemonės visuomenei informuoti apie komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius ir teikiamas paslaugas, antrinių žaliaių atskiro surinkimo ir tvarkymo ypatumus, siekiant surinkti geros kokybės antrines žaliavas, apie atliekų pavojingumą ir pavojingų buities atliekų surinkimo galimybes bei kitus komunalinių atliekų tvarkymo aspektus, apie kuriuos būtina informuoti komunalinių atliekų turėtojus, kad būtų efektyviau įgyvendinami šiu atliekų tvarkymo reikalavimai.
- › Ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliaių ir pakuotės surinkimą savivaldybės teritorijoje, pateikiant informaciją apie surinktus kiekius ir surinkimo dinamiką, o taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir / ar vykdyti atskiro antrinių žaliaių ir pakuotės surinkimo priemones.
- › Ne rečiau kaip du kartus per metus turi pateikti išsamią informaciją apie pavojingų atliekų tvarkymą asmeniškai visiems gyventojams, o taip pat šią informaciją skelbti savivaldybės bei atliekų tvarkytojo tinklalapiuose.

4.5.9 Joniškio rajono savivaldybės funkcijos, įgyvendinant paveistas VATP užduotis

Nustatant Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo užduotis bei rengiant Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą **būtina**, kad Savivaldybė priimtų sprendimą dėl užduočių numatytyų VATP vykdymo. Šios užduotys gali būti vykdomos vadovaujantis šiais principais:

- › nustatyta aiški institucinė atsakomybė už užduočių vykdymą savivaldybei;
- › nustatyta aiški institucinė atsakomybė už užduočių vykdymą savivaldybių grupei;
- › nustatyta aiški institucinė atsakomybė už užduočių vykdymą bendradarbiaujant regioniniu principu.

4.6 Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatacinės išlaidos

Joniškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo pagrindu turi būti „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principų įgyvendinimas:

- Principas „teršėjas moka“ teigia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti atliekų turėtojas ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas.
- „Visų sąnaudų padengimo“ principas nustato, kad mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas tiesiogines ir netiesiogines atliekų tvarkymo sąnaudas.

Šie principai užtikrinami, įtraukiant jį įmoką už komunalinių atliekų tvarkymą visas jų surinkimo ir tvarkymo sąnaudas, įskaitant atskirą antrinių žaliaių, didžiųjų atliekų surinkimą ir jų paruošimą perdirbti, pavojingų atliekų, esančių komunalinėse atliekose, surinkimą, biologiškai skaidžių atliekų atskirą surinkimą ir jų kompostavimą ar kitą naudojimą, savartyno ir regioninės infrastruktūros eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo, administracines sistemos eksploatavimo sąnaudas.

Regioninis principas – siekiant didinti atliekų tvarkymo sistemos efektyvumą, savivaldybėms rekomenduojama išvien kurti regionines atliekų tvarkymo sistemas. Valstybė teikia paramą regioninių sistemų kūrimui. Šiaulių regione šio princiopo įgyvendinimui yra įkurtas VšĮ Šiaulių RATC. Regioninis principas Šiaulių regione įgyvendinamas, pasinaudojant Sanglaudos fondo, valstybės bei ŠRATC paskolos lėšomis įrengiant regioninį sąvartyną, pilnai atitinkančius ES ir LR aplinkosauginius reikalavimus, kitu atliekų tvarkymo įrenginius, Eksplotuojant regioninę atliekų tvarkymo sistemą bus vykdomas šių regioninių atliekų tvarkymo įrenginių eksplotavimas, dokumentų, reikalingų regioninės sistemos eksplotacijai, parengimas, savivaldybių sąvartynų priežiūra po uždarymo, savivaldybių veiksmų koordinavimas vykdant kitas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas.

Principas „teršėjas moka“ – atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti atliekų turėtojas ir (arba) medžiagų ir gaminii, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas. Vadovaujantis Gamintojo atsakomybės principu, šiuo gaminii gamintojai ir importuotojai turi prisijimti pilną atsakomybę už jų į viodus rinką išleistų gaminii ir pakuočių poveikį aplinkai viso būvio ciklo metu nuo gamybos iki saugaus atliekų sutvarkymo, iškaitant gaminii ir pakuočių atliekų surinkimo, perdirbimo, naudojimo ir šalinimo sistemos organizavimą ir (ar) finansavimą, Vyriausybės nustatytų gaminii ir pakuočių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimą, informacijos apie gaminius ir pakuotes ir jų atliekų tvarkymą teikimą šių gaminii naudotojams ir atliekų tvarkytojams.

„Visų sąnaudų padengimo“ principas – mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas tiesiogines ir netiesiogines atliekų tvarkymo sąnaudas, iškaitant sistemos administravimo ir atliekų šalinimo įrenginių uždarymo ir priežiūros po uždarymo sąnaudas. Visos gyventojų išlaidos komunalinių (būtiniai) atliekų tvarkymui neturėtų viršyti 1 % nuo jų vidutinių (disponuojamų) pajamų.

Solidarumo principas – vienos tonos komunalinių atliekų tvarkynio išlaidos turi būti vienodos, nepriklausomai nuo to, kokioje regiono vietoje yra atliekų turėtojas. Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad vienos tonos mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t.y., atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visose atliekų tvarkymo regiono savivaldybėse, o atliekų tvarkymo paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo atliekų tvarkymo regioninio sąvartyno.

Artimumo ir pakankamumo principai – atliekų tvarkymo sistemos veiksmingumas tiesiogiai priklauso nuo artimumo ir pakankamumo principų taikymo. Vadovaujantis šiais principais, netinkančios perdirbti ar kitaip naudoti atliekos turi būti šalinamos artimiausiai tinkamai įrengtame atliekų šalinimo įrenginyje. Šie principai taikomi tik šalinant atliekas, bet ne jas naudojant.

Visuotinumo principas – viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga turi būti pasiūloma ir teikiama visiems atliekų turėtojams, išskyrus įstatymų numatytas išimtis.

Gamintojų atsakomybės principas – atliekų tvarkymo sistema turi remtis gamintojo atsakomybės už gaminio poveikį aplinkai principu, nes gamintojas, priimdamas svarbius sprendimus gaminio ir technologinio proceso projektavimo ir gamybos organizavimo stadijose, turi didžiausią įtaką šio poveikio formavimui.

I trumpalaikę Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą įtrauktos visos priemonės, reikalingos rajono atliekų tvarkymo sistemos plėtrai bei Valstybinio strateginio bei Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planų užduotims įgyvendinti.

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo principai užtikrinami, įtraukiant į įmoką už komunalinių atliekų tvarkymą (rinkliavą) visas jų surinkimo ir tvarkymo sąnaudas, kurias sudaro:

- › Komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo į regioninį sąvartyną išlaidos;

- › atliekų priėmimo ir šalinimo įkainis Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne.

4.7 Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas

Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plane numatytos priemonės nedidina esamos komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo išlaidų, nes numatytos priemonės yra dengiamos Gamintojų ir Importuotojų Asociacijos (atliekų tvarkytojų) lėšomis, kitos priemonės yra finansuojamos savivaldybės lėšomis.

Kuriamos Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos poveikis vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir ju tvarkymą dydžiui įvertintas rengiant paraišką 2007-2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priemonei „Atliekų tvarkymo sistemos plėtra“. Žemiau esančioje lentelėje pavaizduota, kaip pasikeis vietinės rinkliavos dydis, kai bus sukurta nauja komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra.

37 Lentelė. Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kaštai¹⁷

	Mato vnt.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Atliekų tvarkymo kaina iš viso	Lt/t	236,42	236,42	307,81	307,81	307,81	307,81	307,81
Atliekų surinkimo ir transportavimo vidutinė kaina Šiaulių regione	Lt/t	174,95	174,95	174,95	174,95	174,95	174,95	174,95
Atliekų priėmimo ir šalinimo įkainis Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne.	Lt/t	61,47	61,47	61,47	61,47	61,47	61,47	61,47
MBA	Lt/t			71,39	71,39	71,39	71,39	71,39
Vidutinės NŪ disponuojamos pajamos Šiaulių regione	Lt	25079,68	25079,68	25079,68	25079,68	25079,68	25079,68	25079,68
Vidutinė atliekų susidarymo norma NŪ	t	0,68715	0,68715	0,68715	0,68715	0,68715	0,68715	0,68715
NŪ sąnaudos KA tvarkymui	Lt/metus	162,4561	162,4561	211,5117	211,5117	211,5117	211,5117	211,5117
NŪ pajamų dalis tenkanti KA tvarkymui	proc.	0,65%	0,65%	0,84%	0,84%	0,84%	0,84%	0,84%

4.8 Savivaldybės atliekų tvarkymo plano trumpalaikiu laikotarpiu įgyvendinimo vertinimo kriterijai

Plane nurodytų atliekų tvarkymo strateginių tikslų įgyvendinimo vertinamas laikotarpiu 2014-2020 metais.

Būklė vertinama kas metus ar pavyko įgyvendinti užsibrėžtus tikslus ir priemones. Labai gera - pasiekta 100 proc. planuojamo rezultato; Gera - pasiekta 70-100 proc. planuojamo rezultato; Patenkinama - 50-70 proc. rezultato; Bloga - pasiekta <50 proc. rezultato.

¹⁷ Galimybų studija „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas - Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, 2013 m.

38 Lentelė. Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai.

Kriterijus	Matavimo vienetai	Planuojamas rezultatas ¹⁸	Rezultatas*	Būklė
Perdirbtą ir kitaip panaudota komunalinių atliekų	tonomis, visų per metus susidariusių komunalinių atliekų procentais	- Iki 2016 m. perdirbtį ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 % komunalinių atliekų; - Iki 2020 m. perdirbtį ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 % komunalinių atliekų.	< įrašyti metų rezultatus>	Labai gera - pasiekta 100% planuojamo rezultato; Gera - pasiekta 70-100% planuojamo rezultato; Patenkinama - 50-70% rezultato; Bloga - pasiekta <50% rezultato.
kiek gyventojų (pagal savivaldybes), gaus geros kokybės prieinama viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą	procentais	Iki 2016 m. 100% užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą	< įrašyti metų rezultatus>	
kokie sukurti mišrių komunalinių atliekų ir jose esančių biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo pajėgumai, palyginti su per metus susidarančiu mišrių komunalinių atliekų ir jose esančių biologiškai skaidžių atliekų kiekiu	tonomis ir procentais	Sukurti pajėgumai rajone 0 %, regione pajėgumai 100 %	< įrašyti metų rezultatus>	
kiek paruošta naudoti pakartotinai ir perdirbtį tokį komunalinių atliekų medžiagą, kaip popierius, metalas, plastikas, stiklas	tonomis ir procentais, visų per metus susidariusių komunalinių atliekų medžiagą - popieriaus, metalo, plastikų, stiklo	Iki 2020 m. ne mažiau kaip 50 % komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naujoti pakartotinai ir perdirbtī	< įrašyti 2016 metų rezultatus>	

* Joniškio rajono savivaldybės administracija ir ŠRATC kiekvienais metais pateiks informaciją apie tai, kaip atsižvelgiant į nurodytus kriterijus įgyvendinti planuojamą rezultatai.

Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, vertinant pažangą kiekvienais kalendoriniais metais pagal žemiau esančioje lentelėje pateiktus rodiklius:

¹⁸ Planuojami rezultatai (tonomis) pateikti remiantis gyventojų ir atliekų susidarymo prognozėmis

40 Lentelė. Atliekų hierarchijos įgyvendinimo vertinimo rodikliai.

Atliekų tvarkymo būdas	Rodikliai	Laukiamas rezultatas
Prevenčija	1) Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas
	2) Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas
	3) Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas
Paruošimas naudoti pakartotinai	4) Pakartotiniams naudojimui paruoštų atliekų kiekiei, tonomis per metus	Didėjimas
	5) Pakartotiniams naudojimui paruoštų atliekų kiekiei, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas
Perdirbimas	6) Iš gyventojų atskirai surinktų antrinių žaliavų kiekiei, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas
	7) Iš juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų antrinių žaliavų kiekiei, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas
	8) Atskirai surinktų buities elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiei, tonomis per metus	Didėjimas
	9) Atskirai surinktų ir sukompostuotų biologinių atliekų kiekiei, tonomis per metus	Didėjimas
	10) Bendras perdirbtų komunalinių atliekų kiekis, procentais nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas
Kitoks naudojimas	11) Kitaip panaudotų gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų kiekis, procentais	Didėjimas
Šalinimas	12) Komunalinių atliekų, šalinamų sąvartynuose, kiekis, procentais	Mažėjimas
	13) Sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, palyginti su praėjusių kalendorinių metų kiekiu, procentais	Mažėjimas

4.9 Plano įgyvendinimas, peržiūra ir atskaitomybė

Joniškio rajono savivaldybė atsakinga už Planę nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo užduočių vykdymą. Planą įgyvendina ir už Planą priemonių vykdymą bei priemonių vykdymo koordinavimą pagal kompetenciją atsako Joniškio rajono Infrastruktūros skyriaus Viešosios tvarkos poskyris.

Plano įgyvendinimo priemonės finansuojamos iš Europos Sajungos paramos ir kitų teisėtai gautų lėšų. Taip pat rekomenduojama savivaldybei dalyvauti įgyvendinant Planą, naudojant savivaldybės biudžeto lėšas.

Planą įgyvendinančios institucijos pasibaigus biudžetiniams metams, iki kitų metų vasario 1 d., teikia Aplinkos ministerijai ataskaitas, kaip vykdomos Plano įgyvendinimo 2014–2020 metų priemonės. Ataskaitose sujungiamama praėjusių ir ankstesnių metų informacija, taip pat nurodomos priežastys, kodėl priemonės neįgyvendintos.

Joniškio rajono savivaldybė atsakinga už Plano atnaujinimą pasibaigus 2014-2020 metų planavimo laikotarpiui.

5 JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS PLÉTROS PRIEMONIŲ PLANAS 2014-2020 M.

Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo priemonių plano 2014-2020 metų įgyvendinimo priemonės, skatinančios atliekų prevenciją, paruošimą pakartotiniam naudojimui, perdirbimą, kitokį naudojimą ir saugų atliekų šalinimą, pateiktos žemiau esančioje lentelėje.

41 Lentelė. Joniškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo priemonių plano 2014-2020 metų įgyvendinimo priemonės

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai (Savivaldybės)	Ivykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Investicijų poreikis, tūkst. litų
1. Siekti, kad, augant pramonei, ekonomikai ir vartojimui, gamybos ir kitos ūkinės veiklos ir komunalinių atliekų susidarymas augtų lėčiau, o susidarančių atliekų kiekis neviršytų ES valstybių narių vidurkio	1.1. tobulinti atliekų tvarkymo srities teisės aktus	1.1.1. Parengti ir patvirtinti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisykles	Dokumentų parengimas	2014 m. IV ketvirtis	Savivaldybė	ŠRATC lėšos	5 000
		1.1.2. Parengti ir patvirtinti diferencijuotos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų pakeitimus	Dokumentų parengimas	Iki 2016-01-01	ŠRATC / Savivaldybė	ŠRATC lėšos	5 000
		1.1.3. Parengti ir patvirtinti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planą	Dokumentų parengimas	2014 m. III ketv.	ŠRATC / Savivaldybė	ŠRATC lėšos	15 000
	1.2. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti savivaldybių darbuotojų kvalifikaciją atliekų prevencijos srityje	1.2.1. Informuoti visuomenę apie teikiamas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas	Papildyti esamas sutartis komunalinių atliekų tvarkytojams nustatyti prievolę dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	Savivaldybės, atliekų tvarkytojai	Savivaldybės lėšos / Atliekų tvarkytojų lėšos	10 000 Lt per metus
		1.2.2. Informuoti visuomenę apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje	Sutartyse su GIA nustatyti prievolę dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	Savivaldybės, atliekų tvarkytojai	Atliekų tvarkytojų lėšos	
		1.2.3. Informuoti visuomenę apie EEĮ atliekų tvarkymą	Sutartyse su EEĮ tvarkytojais nustatyti prievolę dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	Savivaldybės, atliekų tvarkytojai	Atliekų tvarkytojų lėšos	

2. mažinti sąvartynuose šalinamu atliekų kiekį – plėtoti racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą		1.2.4. Informuoti visuomenę apie pavojingų atliekų tvarkymą	Sutartyse su pavojingų atliekų tvarkytojas nustatyti prievoles dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	Savivaldybės, atliekų tvarkytojai	Atliekų tvarkytojų lėšos		
		1.2.5. Dalyvauti tarptautiniuose renginiuose ir konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika		2014-2020 m.	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos, valstybės lėšos	5 000 per metus	
		2.1. sukurti komunalinių biologiskai skaidžių atliekų tvarkymo pajėgumus	2.1.1. Pastatyti Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius	Bendradarbiauti su ŠRATC ir kitomis savivaldybėmis planuojant ir statant Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius	2015 m.	ŠRATC / savivaldybės	ES, valstybės para-ma, ŠRATC paskola	Bendros investicijos į projektą 21 mln. Lt
		2.1.2. Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių eksploatacija	Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių operatoriaus kontrolė	Nuo 2016 m.	ŠRATC / savivaldybės	ŠRATC lėšos		
		2.1.3. Priimti savivaldybės sprendimą dėl komunalinių atliekų apdorojimo/tvarkymo įrenginių (pvz. maisto atliekų apdorojimo įrenginius) įrengimo reikalingumo	Savivaldybės Tarybos sprendimas	2014-2015 m.	ŠRATC / savivaldybė	Savivaldybės lėšos		
		2.1.4. Išanalizuoti atskiro maisto atliekų surinkimo ir perdibimo galimybes Savivaldybės ar Šiaulių regiono savivaldybių teritorijoje	Parengti Savivaldybės ar Šiaulių regiono savivaldybių (bendrą ar kooperuojantis atskiroms savivaldybėms) Galimybių studiją nustatant technines ir ekonomines to-	2014-2015 m.	Savivaldybė / ŠRATC	Savivaldybės lėšos / ŠRATC	50 000	

		kio maisto atliekų srauto tvarkymo galimybes			
	2.1.5. Remiantis galimybių studijos dėl atskirai surinktų maisto atliekų infrastruktūros poreikio rezultatais, sukurti reikiamaus maisto atliekų perdirbimo pajėgumus	Bendradarbiauti su ŠRATC ir kitomis savivaldybėmis planuojant ir statant maisto atliekų apdorojimo įrenginius	2017-2018 m.	ŠRATC / savivaldybės	ES, valstybės para-ma, ŠRATC pasko-la
	2.1.6. Organizuoti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir (ar) individualų kompostavimą, įrengti pakankamus pajęgumus šioms maisto / virtuvės atliekoms apdoroti	Bendradarbiauti su ŠRATC ir kitomis savivaldybėmis parenkant šių atliekų surinkėją (operatorių)	2018 m.	ŠRATC / savivaldybės	ES, savivaldybės lėšos, mokesčio už sąvartynuose šalinamas atliekas lėšos, kitos lėšos
	2.1.7. Užtikrinti pastovų žaliųjų atliekų kompostavimo dėžių, pakuotės atliekų bei antrinių žaliau kiekį		Nuolat	Savivaldybė / Atliekų tvarkytojas / Gamintojų ir importuotojų organizacija	Gamintojų ir importuotojų organizacijų lėšos
	2.1.8. Gyventojams ar kitiams asmenims (pvz. , gelių parduotuvėms, kapinėms ir kita), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkiną ir tvarkymą susidarymo vietoje		2015 m.	Savivaldybė	ES, savivaldybės lėšos, kitos lėšos
	2.1.9. Aprūpinti individualių namų gyventojus biologinių atliekų kompostavimi	Papildyti esamas sutartis su komunalinių atliekų surinkimo operatoriumi ir nustatyti	Nuolat pagal poreikį	Savivaldybė / atliekų tvarkytojai	Atliekų tvarkytojų lėšos, kitos lėšos

	mo dėžemis ar konteine- riai	prievoľe aprūpinti naujus Rinkliavos mokėtojus kom- postavimo dėžemis				
	2.1.10. Žaliujų atliekų surinkimo plėtra	Aprūpinti individualių namų gyventojus kompostavimo dėžemis arba paskatinti gyventojus kompostuoti savos gamybos kompostavimo įrenginiuose ir pan.. Užtikrinti sklandų bendradarbiavimą tarp dėžių dalintojo (atliekų surinkėjas) bei ŠRATC (užduoties vykdymo) bei finansuotojo	2015-2020 m.	Savivaldybė	Europos Sajungos paramos lėšos / ŠRATC / savivaldybių biudžetų lėšos, kitos lėšos	
	2.2. Plėtoti rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas	2.2.1. Pastatyti konteinerius antrinėms žaliaioms surinkti viešosiose vietose	Papildomai įrengti aikštėles	2014-2017 m.	Savivaldybė / Atliekų tvarkytojas / Gamintojų ir importuotojų organizacija	Gamintojų ir importuotojų organizacijų lėšos, gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo programos lėšos / Savivaldybės lėšos
		2.2.2. Atliekų priėmimo punktų eksploatavimas / praplėtimas arba uždarymas	Priimti sprendimą dėl Atliekų priėmimo punktų skaičiaus (uždarymo ar praplėtimo) savivaldybės teritorijoje	2014-2017 m.	Savivaldybė / ŠRATC	Savivaldybės lėšos
		2.2.3. Papildančių sistemų diegimas	Sudaryti sutartis su Gamintojų ir importuotojų asociacijos dėl papildančių sistemų plėtrros	2014-2015 m.	Savivaldybė / Gamintojų ir importuotojų asociacija	Gamintojų ir importuotojų asociacijos lėšos

	2.2.4. Pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) surinkimas apvažiavimo būdu	Papildyti esamas sutartis su komunalinių atliekų surinkėju ir nustatyti prievozę	Ne rečiau kaip du kartus per metus	Savivaldybė / atliekų tvarkytojai	Atliekų tvarkytojų lėšos	Vietinė Rinkliava
2.2.5. Didelių gabaritų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu	Papildyti esamas sutartis su komunalinių atliekų surinkėju ir nustatyti prievozę	Ne rečiau kaip du kartus per metus	Savivaldybė / atliekų tvarkytojai	Atliekų tvarkytojų lėšos	Vietinė Rinkliava	
2.2.6. Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimą ir tolesnį tvarkymą organizuoti taip, kad iki 2015 metų gruodžio 31 d. šios įrangos atliekų būtų surenkama ne mažiau kaip 4 kilogramai vienam gyventojui per metus	Sutartyse su Gamintojų ir importuotojų asociacijomis nustatyti prievozę dėl šio kiekiečio (4 kg) surinkimo	2014-2015 m.	Savivaldybė / Gamintojai ir importuotojai	Gamintojų ir importuotojų lėšos		
2.2.7. Elektros ir elektromatinės įrangos atliekų surinkimą ir tolesnį tvarkymą organizuoti taip, kad nuo 2016 metų būtų surenkama ne mažiau kaip 45 proc.	Sutartyse su Gamintojų ir importuotojų asociacija/omis nustatyti prievozę dėl šio kiekiečio surinkimo.	Nuo 2016 m.	Savivaldybė / Gamintojai ir importuotojai	Gamintojų ir importuotojų lėšos		
2.2.8. Numatyti ir taikyti tekstilės atliekų surinkimo priemones (konteineriai)	Papildyti Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių išdėstymo schemas numatant tekstilės konteinerius praplečiant antrinių žaliavų aikštėles.	2014-2020 m.	Savivaldybė	ES paramos lėšos	550 000	
2.2.9. Plėtoti atskirų atliekų surinkimą	Papildyti Atliekų tvarkymo taisykles prievozę įmonėms bei gyventojams dėl atskiro įvairių atliekų srautų rūšiavimo	2014 m. IV ketvirtis	ŠRATC, Savivaldybė	ŠRATC lėšos	5 000	

3. Užtikrinti vi-suomenės sveika-tai ir aplinkai saugų visų atlie-kų srautų tvar-kymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo siste-mas	3.1. užtikrinti, kad visiems at- liekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešaja komuna-linių atliekų tvar-kymo paslauga	3.1.1. Atnaujinti ir / papildyti konteinerių išdėstymo schemą	Paskelbtį konkursą dėl konteinerių išdėstymo schemas parengimo	Iki 2015 m.	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos	50 000
		3.1.2. Aprūpinti individua-lių namų gyventojus konteineriais Pakuočės atlie-koms surinkti	Sutartyse su Gamintojų ir importuotojų asociacija (tarp ŠRATC ir Gamintojų ir importuotojų asociacija) nustatyti prievoles dėl atliekų turė-tojų aprūpinimo trūkstamais konteineriais. Pasirašytoje sutartyje nurodyti pakuočių surinkimo užduo-tis vadovaujantis VATP 2014-2020 m.	Nuolat pagal poreikį	ŠRATC, Savivaldybės / Gamintojų ir importuo-tojų asociacija	ES paramos lėšos	1 340 000
		3.1.3. Pagal poreikį atnau-jinti ir /papildyti konteine-rių išdėstymo schemas pa-gal galimus teisės aktų pakeitimus		Nuolat pagal poreikį 2014-2020 m.	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos	
4. Tobulinti ga-miniu, pakuočių ir atliekų susida-rymo bei tvar-kymo apskaitos sistema	4.1. tobulinti atliekų tvarkymo užduočių įvertinimo teisinį regu-liavimą ir stiprin-ti atliekų tvarky-mo metodinę bazę	4.1.1. Vykdysi mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus, siekiant įvertinti biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne maži-nimo užduoties vykdymą	Papildyti sutartis su atliekų surinkėju dėl prievoles regu-liariai vykdysi komunalinių atliekų sudėties tyrimus. Atliekų surinkėjas privalo parengti atliekų tyrimo meto-diką bei suderinti su savival-dybe	2014-2015 m.	ŠRATC / Atliekų surinkėjas	Vietinės rinkliavos lėšos	
		4.1.2. Vykdysi mišrių komunalinių atliekų kieko (normų) tyrimus	Papildyti sutartis su atliekų surinkėju dėl prievoles regu-liariai vykdysi komunalinių atliekų kieko tyrimus	2014-2015 m.	Savivaldybė / Atliekų surinkėjas	Atliekų tvarkytojų lėšos	

5. Efektyvinti atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo ir atliekų tvarkymo užduočių vykdymo kontrolę	5.1. tobulinti atliekų tvarkymo sistemų efektyvumo ir duomenų patikimumo vertinimą	5.1.1. Gerinti mišrių komunalinių atliekų surinkimo kokybę jdiegiant konteinerių ir (ar) kitų surinkimo priemonių identifikavimo ir paslaugos teikimo vykdant komunalinių atliekų surinkimo elektroninį identifikavimą	Papildyti esamas sutartis su Atliekų surinkėju įtraukiant minimalius kokybės reikalavimus nurodytus Aplinkos ministerijos dokumentuose	2014-2015 m.	ŠRATC / Atliekų surinkėjas	ŠRATC / Atliekų surinkėjas	
	5.2. griežtinti atsakomybę ir atskaitomybę už atliekų tvarkymą	5.2.1. Vykdyti nuolatinį atliekų surinkėjų veiklos monitoringą		Pastoviai	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos	
		5.2.2. Reguliariai vykdyti savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo taisyklių vykdymo kontrolę	Darbuotojų kontrolė	2014-2020 m.	ŠRATC, Šiaulių regiono savivaldybių administracijos atstovai, aplinkos apsaugos agentūros darbuotojai	Savivaldybės lėšos	40 000 Lt per metus
	5.3. stiprinti gamintojų ir importuotojų bei jų organizacijų veiklos kontrolę	5.3.1. Vykdyti nuolatinį GIA veiklos monitoringą		Pastoviai	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos	
6. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti valstybės ir savivaldybės institucijų darbuotojų kvalifikaciją atliekų tvarkymo srityje	6.1. didinti visuomenės sąmoningumą atliekų tvarkymo srityje	6.1.1. švesti ir informuoti visuomenę: pristatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, esamą surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą, pasirinktą apmokestinimą, gyventojų teises ir pareigas, galimybes rūšiuoti atliekas		2015-2020 m.	Savivaldybė, ŠRATC	ES struktūrinių fondų lėšos, LR valstybės biudžeto lėšos	

	6.1.2. bendradarbiaujant su nevyriausybinėmis organizacijomis, rengti ir įgyvendinti bendrus visuomenės švietimo ir informavimo atliekų prevencijos ir atliekų tvarkymo klausimais projektus		2014-2020 m.	Savivaldybė	Gaminiai ar pakuočių atliekų tvarkymo programos lėšos		
	6.2. tobulinti savivaldybės darbuotojų kompetenciją atliekų tvarkymo klausimais	6.2.1. dalyvauti tarptautiniuose renginiuose ir konferencijose, seminaruose, darbiniuose susitikimuose; organizuoti bendrus renginius su savivaldybių, atliekų surinkėjų ir tvarkytojų asociacijomis, skleisti gerąją bendradarbiavimo patirtį Savivaldybės interneto svetainėje		2014-2020 m.	Savivaldybė, Aplinkos apsaugos agentūra	LR valstybės biudžeto lėšos	